

Evangelicals keren zich tot Katholieke “Spiritualiteit”

Bron: https://www.wayoflife.org/database/evangelicals_turning_to_catholic_spirituality.html .
Sterk uitgebreide update 18-9-2012

Alle Schriftaanhalingen komen uit de Statenvertaling (HSV)
Vertaling, plaatjes, voetnoten en links door M.V. Update 7-6-2023 (nu volledig vertaald)

Overall zien we evangelicals die zich richten tot rooms-katholieke stijlen van contemplatieve spiritualiteit (die in vele gevallen ontleend zijn aan heidense bronnen), zoals ritualistische, repetitieve gebeden, chanten, meditatie, gedachtenloos centreren gebed, het gebruik van gebedskraalsnoeren¹ [zoals rozenkrans, levensparels], de staties van het kruis, lectio divina², labyrinten³, en de “daily office”⁴.

De cover story van de februari 2008 uitgave van *Christianity Today* was “De Toekomst ligt in het Verleden”, en beschrijft de “verloren geheimen van de oude kerk” die opnieuw ontdekt

worden door evangelicals. Met de oude kerk in kwestie wordt de rooms-katholieke kerk bedoeld, te beginnen met de zogenaamde “kerkvaders” uit vroege eeuwen.

Het artikel merkt op dat veel jonge evangelicals een afkeer hebben van zowel het “traditionele Christendom” als de zoekervriendelijke kerken. Het traditioneel Christendom wordt beschreven als te zeer gefocust op “being right”, teveel bezig met “bijbelstudies” en “apologetische materialen”. In plaats daarvan zijn jonge evangelicals op zoek naar “een vernieuwde ontmoeting met God” die verder gaat dan “leerstellige definities”. Dit is natuurlijk een perfecte definitie van mysticisme. Het verwijst naar het ervaren van God buiten de perken van de Schrift.

Christianity Today beveelt aan dat evangelicals zouden “stoppen met debatteren” en gewoon het “Christendom belichamen”. Voor dit doeleinde zouden zij moeten “symbolen en sacramenten omarmen” en dialogeren met “katholicisme en [oosterse] orthodoxie”; zij zouden moeten “kaarsen en wierook aansteken” en de “lectio divina” bidden, en de katholieke “ascetische disciplines” van “praktiserende monniken en nonnen” aanleren.

Christianity Today zegt dat deze “zoektocht naar historische wortels” zal leiden “tot een verdiepte oecumenische conversatie, en een erkenning door evangelicals dat de rooms-katholieken en oosters-orthodoxen medechristenen zijn die ons veel te leren hebben”.

Dit is een onverbloemde invitatie voor het katholieke mysticisme, en dit zal niet naar het licht leiden maar naar dezelfde duisternis die Rome gekarakteriseerd heeft doorheen haar geschiedenis, en het zal verder dan Rome leiden, namelijk het paganisme vanwaar Rome oorspronkelijk haar “contemplatieve praktijken” ontleend heeft.

De januari-uitgave van *Christianity Today* 2001 bevatte een lange beschrijving, door Mennoniet-pastor Arthur Boers, van zijn bezoek aan vier oecumenisch religieuze gemeenschappen - Taizé⁵, Lindisfarne, Iona, en Northumbria - en ZIJN TOENEMENDE LIEFDE VOOR LITURGISCHE PRAKTIJKEN. Boers getuigt: “ongeveer twee decennia geleden, kocht ik in een opwelling een on-

¹ Zie <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Rozenkrans.pdf>

² Zie <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/lectioDivina.pdf>

³ Zie <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/labyrint.pdf>

⁴ NL: dagelijkse officie, Lat. *cursum diurnum*.

⁵ Zie <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Taize.pdf>

afgewerkt boek van een beroemd katholiek priester. Als overtuigd evangelisch anabaptist stond ik daar sceptisch tegenover. Maar ik was ook nieuwsgierig. Het lezen van dit boek draaide uit op een startpunt in mijn ontdekking van een voller gebedsleven doorheen de “dagelijkse officie”.

DE TAIZÉ BENADERING

De mystieke beweging is sterk beïnvloed door Taizé (uitgesproken: tèzee). Dit is een religieuze gemeenschap in zuidoost Frankrijk die gesticht werd tijdens WOII door Roger Schutz, een Zwitserse protestantse pastor die doorging onder de naam “broeder Roger” en die de gemeenschap leidde tot aan zijn dood in 2005. Het doel van Taizé is te werken aan wereldvrede en oecumenische eenheid.

De Taizé monastieke orde omvat zo’n 100 zogenaamde “celibataire broeders” uit verschillende landen en denominaties, zoals rooms-katholieken, lutheranen, anglicanen en gereformeerden.

Alhoewel de Taizé-gemeenschap erg klein is, heeft de Taizé-filosofie over de hele wereld kerkgemeenschappen beïnvloed. Tienduizenden congregaties in de VS en elders houden Taizé-gebedsdiensten en zingen Taizé-songs.

Taizé is een belangrijke kracht in het niet-leerstellige oecumenisme. Per week maken duizenden mensen pelgrimstochten naar Taizé. Hieronder zijn christenen, joden, boeddhisten en onafhankelijken. De rooms-katholieke connectie is erg sterk. Schutz participeerde in het Tweede Vaticaans Concilie, en paus Johannes Paulus II bezocht Taizé in oktober 1986. In 2006, op de begrafenis van Johannes Paulus II, werd Schutz de communie uitgereikt door de handen van Joseph Ratzinger die enkele dagen later paus Benedictus XVI werd. Sinds de dood van Schutz wordt Taizé geleid door een rooms-katholieke priester, genaamd Alois Loeser.

De Taizé-diensten zijn niet-dogmatisch en niet-gezaghebbend. Er is geen prediking. “Ze dicteert niet wat mensen moeten geloven. Er zijn geen geloofsbelijdenissen vereist. Er worden geen preken gegeven. Men moet daar geen emotionele, evangelische-stijl getuigenissen verwachten. Er is geen clerus nodig”. Schutz beschreef de filosofie van Taizé als: “Samen zoeken, geen geestelijke meesters willen worden die opdringen; God dringt nooit op. Wij willen liefhebben en luisteren, wij willen eenvoud” (“Taize”, *Religion and Ethics Newsweekly*, 20 sept. 2002).

Taizé’s niet-leerstellige oecumenische christendom wordt aangevuurd door mysticisme. Er wordt een schaduwachtige middeleeuwse atmosfeer⁶ gecreëerd door gebruik te maken van o.a. kaarsen, kruisen, iconen en wierook (*Vancouver Sun*, 14 april 2000). Het doel is de “aanbidder” in een meditatieve toestand te brengen “naar een plaats verder dan woorden, een plaats van enkel zijn”. Er zit veel repetitie in de “eenregelige Taizé-harmonieën die elk 15 keer herhaald worden”.

Schutz leerde dat waarheid gevonden wordt door mysticisme. In 1995 vertelde hij een groep van 100.000 jonge mensen in Parijs:

“We zijn hier gekomen om te zoeken, of om te blijven zoeken door stilte en gebed, om in contact te komen met ons innerlijke leven” (“Brother Roger, 90, Dies”, *New York Times*, 18 augustus 2005).

Taizé is sterk verwickeld in dezelfde items van sociale rechtvaardigheid die vandaag bij de jeugd in de seculiere maatschappij populair zijn (bv. milieubeweging, AIDS).

De Taizé-filosofie verspreid zich snel doorheen het evangelicalisme.

RICHARD FOSTER: DE CONTEMPLATIEVE ONTSTEKINGSBOUGIE

Meer dan enig andere persoon heeft Richard Foster⁷ het Rooms-katholieke en heidens mysticisme verspreid doorheen protestantse en baptisten kerken

Foster’s boek *Celebration of Discipline*, waarvan meer dan 2,5 miljoen stuks verkocht werd is door *Christianity Today* geselecteerd als een van de topboeken van de 20ste eeuw.

⁶ Zie <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Taize.pdf>

⁷ Zie <http://www.verhoevenmarc.be/cartoons6.htm#foster> en <http://www.toetsalles.nl/bio.foster.htm>

Hij groeide op als quaker, werd opgeleid aan het George Fox College, was pastor in quakerkerken, en doceerde theologie aan de Friends University in Wichita, Kansas, en aan het George Fox College.

De quakerconnectie is belangrijk omdat een van hun doctrines de directe openbaring is van een “innerlijk licht”. Dit werd op verschillende manieren omschreven. Het quakerisme is erg individualistisch en bezit geen geloofsbelijdenis maar het verwijst naar een goddelijke aanwezigheid als gids voor elke mens. Er is een benadrukking van stil zijn, stilte en passiviteit om zo leiding te krijgen van het innerlijke licht.

De stichter van de quakers, George Fox, beweerde de doctrine van het innerlijke licht gekregen te hebben zonder hulp van de Schrift (*The Journal of George Fox*, revised by John Nickalls, 1952, pp. 33-35).

Dit is een onbijbels en gevaarlijk idee dat de deur opent voor elke soort van ketterij. De Schrift is alles wat de mens nodig heeft voor leiding en opbouw (2 Timotheüs 3:16-17).

Het is gemakkelijk te zien hoe de quakerfilosofie de weg plaveide voor Foster om het katholieke mysticisme te accepteren. Dit gebeurde door de benadrukking van een “innerlijk licht” en de tendens dingen niet te beoordelen door de Schrift op een exacte manier.

Andere quakers zijn hetzelfde pad opgegaan, en sommigen, zoals Mary Conrow Coelho, hebben dit pad gevolgd tot de new age. Conrow gelooft in evolutie, de eenheid van het universum en de eenheid van de mens met God, en zij voert haar new age mysticisme terug tot in de derde generatie quakerwortels en hun leer van het innerlijke licht:

“De volwassenen in onze Quaker-gemeenschap spraken vaak over het Innerlijke Licht, het zaad van God, de inwonende Christus. [Thomas Kelly] zei: ‘Het is een Licht binnenin, een dynamisch centrum, een creatief Leven dat tot de geboorte drukt in ons’” (“Van Leiding en het Innerlijke Licht: Quakerisme en de Nieuwe Kosmologie”, <http://www.thegreatstory.org/QuakerMetarelig.html>).

(Richard Foster citeert graag en frequent Thomas Kelly in zijn boeken, en de *Renovaré Spiritual Formation Bible* citeert Kelly als dat hij zegt: “Diep in ons is er een verbazingwekkend innerlijk heiligdom van de ziel, een heilige plaats, een Goddelijk Centrum”).

Foster verdedigt het Rooms-katholiek mysticisme zonder schroom en bouwt zijn contemplatieve praktijken ondubbelzinnig op dit ketterse fundament.

Hij beveelt aan: Ignatius van Loyola, Franciscus van Assisi, Benedictus van Nursia, Theresa van Avila, Catharina van Genua, Juliana van Norwich, Broeder Lawrence, Dominicus, Catharina van Siena, Johannes van het Kruis, de anonieme auteur van *The Cloud of Unknowing*, Madame Guyon, Thomas à Kempis, Catherine Doherty, Meister Eckhart, Thomas van Aquino, Hildegard van Bingen, Francis de Sales, Alfonsus van Liguori, Bernard van Clairvaux, John Henry Newman, Pierre Teilhard de Chardin, G.K. Chesterton, André Louf, Nenni Nouwen, Dorothy Day, Karl Rahner, John Main, Mother Teresa, Thomas Merton, Brennan Manning, John Michael Talbot, en vele anderen.

Foster’s aanbeveling van deze katholieke mystici is niet halfslachtig. In de inleiding van de 1998 editie van *Celebration of Discipline*, zegt hij dat ze hem spirituele diepgang en substantie leerden (pp. xiii, xiv), en hij noemt hen “Devotional Masters of the Christian faith”. Van de *Geestelijke oefeningen* van Ignatius van Loyola zegt Foster: “... het is een gebedsschool voor ons allen” (*Prayer: Finding the Heart’s True Home*, p. 59).

Er is geen waarschuwing voor het feit dat deze mystici vertrouwden op een werken-evangelie, dat zij Maria aanbaden, Christus aanbaden als een stukje brood, geloofden in een vagevuur, de paus vereerden als het hoofd van alle kerken, en dat zij tal van andere ketterijen onderhielden.

Foster promoot centreren gebed, visualisatie, geleide verbeelding, mantra’s, stilte, labyrintlopen, Carl Jung’s interpretatie van dromen, het channelen van het licht van Christus, genezen van herinneringen, directe ervaringsgerichte gemeenschap met God, zelfs uit-het-lichaam ervaringen.

In 1988 stichtte Foster RENOVARÉ, dat een radicale oecumenische instelling heeft. Haar objectief is “te werken voor de vernieuwing van de Kerk van Jezus Christus *in al haar veelzijdige expressies*”. Hun slogan is “Christelijk in engagement, internationaal in omvang, *oecumenisch in de breedte*”. Hun bedieningsteam vertegenwoordigt mannen en vrouwen “from Mennonite to Methodist, Roman Catholic to Church of God in Christ, Assembly of God to American Baptist”.

Foster beschrijft de “breedte” van zijn oecumenische visie als volgt:

“God verzamelt zijn volk opnieuw en creëert van hen een allesomvattende gemeenschap van liefhebbende personen met Jezus Christus als de belangrijkste onderhouder en meest glorieuze inwoner van de gemeenschap. Deze gemeenschap breekt uit op menigvuldige manieren en in verschillende vormen. ... IK ZIE EEN KATHOLIEKE MONNIK UIT DE HEUVELS VAN KENTUCKY NAAST EEN BAPTISTENEVANGELIST UIT DE STRATEN VAN LOS ANGELES STAAN en samen een offer van lof brengen. Ik zie een volk” (*Streams of Living Water*, 2001, p. 274).

Op de oktober 1991 Renovaré meeting in Pasadena, Californië, prees Foster paus Johannes-Paulus II en riep op tot eenheid in het lichaam van Christus (*CIB Bulletin*, december 1991).

Richard Foster gelooft dat hij een ware geestelijke herleving promoot binnen het Christendom, maar hij is de blinde die de blinden leidt. Zijn mysticisme heeft hem in contact gebracht met demonen die zich voordoen als engelen van het licht en dienaars van de gerechtigheid (2 Korinthiërs 11:14-15). Zijn geschriften zijn een buitengewoon gevaarlijke mix van waarheid en dwaling. Kerkleiders en leraars moeten hun mensen waarschuwen van hem weg te blijven, want een beetje zuurdeeg doet het hele deeg rijzen (Galaten 5:9).

EEN BESCHRIJVING VAN EEN VAN DE CONTEMPLATIEVE PRAKTIJKEN

Om te illustreren hoe onschriftuurlijk gevaarlijk de contemplatieve praktijken zijn, zullen we kijken naar de populairste: centreren gebed.

Centreren gebed wordt ook “centering down” genoemd. Het gaat om het stilleggen van de geest en deze ledigen van bewuste gedachten over God, met de bedoeling binnen te gaan in een niet-verbale ervarende gemeenschap met God in het centrum van iemands wezen en daarbij een directe opening van God ontvangend.

Thomas Merton⁸, een van de moderne vaders van centreren gebed, beweert: “de simpelste manier om in contact te komen met de levende God is te gaan in uw centrum en vandaar in God te komen” (*Finding Grace at the Center*, p. 28).

Hier ziet u hoe hij het beschrijft:

“Dan bewegen we ons in geloof tot God, Vader, Zoon en Heilige Geest, wonend in creatieve liefde in de diepten van ons wezen. Dit is de hele essentie van het gebed. ... Al de rest van de methode is gewoon een middel om ons in staat te stellen rustig in dit centrum te blijven en ons hele wezen te laten delen in dit verfrissende contact met zijn Bron” (*Finding Grace at the Center*, 2002, p. 32).

“... geniet van de stilte, de Aanwezigheid..”. (blz. 35).

“Zodra we in liefde naar God gaan die in onze diepten aanwezig is, zijn we er ... we willen daar gewoon blijven en zijn wie we zijn” (p. 39).

“We zouden het kunnen zien alsof de Heer Zelf, aanwezig in onze diepten, rustig Zijn eigen naam herhaalt, Zijn aanwezigheid oproept en ons heel zachtjes aanmaant tot een aandachtige respons. We zijn vrij passief. We laten het gebeuren” (p. 39).

⁸ Merton, Thomas (Prades, Frankrijk, 31 jan. 1915 – Bangkok 10 dec. 1968), Amerikaans schrijver, studeerde in Cambridge en aan Columbia University, New York. Onder invloed van o.a. Jacques Maritain ging hij tot het rooms-katholicisme over; hij werd priester gewijd en was sedert 1941 monnik in het trappistenklooster van Our Lady of Gethsemani in Kentucky. Hij schreef de autobiografie *The seven storey mountain* (1948; Ned. vert.: *De louteringsberg*, 1949), voorts over het contemplatieve leven, vrede, begrip tussen de rassen en over literatuur. (Encarta 2002).

“... om in de diepten ons Christuswezen binnen te gaan” (p. 42).

“... we willen onmiddellijk contact met God Zelf, en niet een of andere gedachte, beeld of visie van hem...” (blz. 42).

“... open jezelf innerlijk voor het mysterie van Gods omhullende aanwezigheid” (p. 48).

“... innerlijke stilte is het nabije doel van dit gebed” (p. 52).

“... ons thema is het centrum, dat wil zeggen de plaats van ontmoeting van de menselijke geest en de goddelijke Geest” (p. 80).

De praktijk wordt genoemd: “deze eenheid, deze van aangezicht tot aangezicht ontmoeting” (p.15), “passieve meditatie” (p. 20), “een vierde staat van bewustzijn” (p. 34), “het smaken van de stilte” (p. 35), “dit niets” (p. 49), “de diepe wateren van stilte” (p. 52), “diepe kalmte” (p. 54).

De praktijk van centreren gebed vereist het binnengaan in een niet-denkende modus. Basil Pennington zei: “In een meditatie zoals centreren gebed, laat u de rationele geest en emoties achter; open uzelf om te rusten in het Goddelijke. St. Thomas van Aquino zei: ‘Waar de geest ophoudt, gaat het hart daarna’” (interview met Mary Nurrie Stearns gepubliceerd op de Personal Transformation website, <http://www.personaltransformation.com/Pennington.html>).

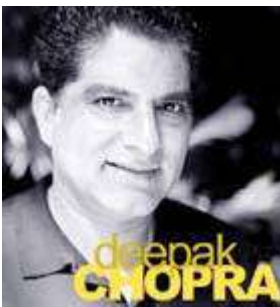
In *The Signature of Jesus*, zegt Brennan Manning dat centreren gebed drie stappen vereist.

1. De eerste stap is het stilleggen en te “stoppen met denken over God” (p. 212).

2. De tweede stap is een “heilig woord” te kiezen en “zonder uw lippen te bewegen, het woord inwendig te herhalen, traag, en dikwijls” (p. 218). Dat woord kan zijn “liefde” of “God” of iets anders. Dit moet gedaan worden totdat de geest verblijft op dat ene woord zonder afleiding en door deze oefening wordt gedragen in een niet-denkende gemeenschap met God, in het centrum van iemands wezen. Ray Yungen legt uit:

“Wanneer een woord of zin steeds opnieuw wordt herhaald, na slechts enkele herhalingen, verliezen die woorden hun betekenis en worden ze slechts geluiden. ... Na drie of vier keer kan het woord zijn betekenis beginnen te verliezen, en als dit zich herhaalt van woorden zou worden voortgezet, dan kunnen normale denkprocessen worden geblokkeerd, waardoor het mogelijk zou worden om een veranderde bewustzijnsstaat binnen te gaan vanwege een hypnotisch effect dat begint plaats te vinden. Het maakt echt geen verschil of de woorden ‘U bent mijn God’ of ‘Ik ben kalm’ zijn, de resultaten zijn hetzelfde” (*A Time of Departing*, p. 150)⁹.

De mantra, of repetitie van een woord, produceert een geesteloze hypnotische staat. De eigenlijke betekenis van het woord gaat snel in de geest verloren, en dat is de bedoeling. De mantra stelt de beoefenaar in staat om het denken opzij te zetten om een veranderde staat van bewustzijn te bereiken, genaamd “de stille plaats”, waarin men zogezegd God direct ervaart.

Beoefenaars van oosterse religies erkennen de kracht van de mantra bij het bereiken van deze toestand. Deepak Chopra, bijvoorbeeld, zegt:

“Een mantra ... heeft weinig of geen betekenis om ons af te leiden. Daarom is het een gemakkelijker middel om naar binnen te gaan dan gebed of verbale contemplatie” (*How to Know God*, p. 94).

Het is verwonderlijk dat Chopra, een New Age hindoe die gelooft in de goddelijkheid van de mens, het oude katholieke contemplatieve handboek *The Cloud of Unknowing* aanbeveelt! Hij beschouwt de technieken van centreren gebed hetzelfde als die van hindoe-yoga.

“Het lijkt geen twijfel dat mensen zich verzetten tegen het hele idee dat God een innerlijk fenomeen is. ... Toch wordt het belang ervan welsprekend verwoord in het middeleeuwse document dat bekend staat als ‘The Cloud of Unknowing’, anoniem geschreven in de veertiende eeuw. ... De schrijver vertelt ons dat ELKE GEDACHTE IN DE GEEST ONS VAN GOD SCHEIDT, omdat het denken licht werpt op zijn object. ... Hoewel *The Cloud of Unknowing* ons verbijs-

⁹ NL: “Een tijd van Heengaan”: <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/heengaan.pdf>).

tert, is het eigenlijk dichter bij God dan zelfs een gedachte over God en zijn wonderbaarlijke schepping. Ons wordt aangeraden om in een ‘wolk van vergeten’ te gaan over iets anders dan de stilte van de innerlijke wereld. Eeuwenlang heeft dit document volkomen mystiek geleken, maar het is volkomen logisch als we ons realiseren dat DE RUSTGEVENDE BEWUSTZIJSRE-ACTIE, DIE GEEN GEDACHTEN BEVAT, wordt bepleit. ...

“We hebben het niet over de stilte van een lege geest ... Maar de gedachte speelt zich af tegen een achtergrond en ondoordachtheid. Onze schrijver stelt het gelijk aan IETS WETEN DAT NIET BESTUDEERD HOEFT TE WORDEN. De geest is vol van een soort weten dat tot ons over alles zou kunnen spreken, maar het heeft geen woorden; daarom zoeken we dit weten op de achtergrond” (Chopra, *How to Know God*, 2000, pp. 94, 95, 98).

In ditzelfde boek zegt Chopra: “Ik geloof dat God moet gekend worden door in de spiegel te kijken” (p. 9). Chopra beschrijft dus meditatieve methodes waarbij de persoon zagezegd in contact kan komen met zijn “hogere zelf” of goddelijkheid, maar hij gebruikt katholiek mysticisme om daar te komen! En hetzelfde boek *The Cloud of Unknowing*, is een van de meest populaire handboeken onder contemplatieve evangelicals. Chopra zegt dat mantra-geïnduceerde, geest-ledigende technieken van centreren gebed, resulteren in een niet-verbale openbaring.

Dit houdt een luide waarschuwing in voor hen die oren hebben om te horen.

Richard Foster zegt dat repetitieve gebeden zoals “ademend gebed” (“breath prayers”) “DE GEEST BINDEN” (*Prayer: Finding the Heart’s True Home*, p.124).

Tricia Rhodes suggereert in haar boek *The Soul at Rest*, dat een stap voor stap handleiding is voor contemplatief gebed:

“Doe er alles aan om de stroom van praten die in je gaande is te stoppen - om het te vertragen totdat het tot stilstand komt” (*The Soul at Rest*, 1996, p. 28).

3. De derde stap is dat de persoon terugkeert naar het heilige woord wanneer afleidingen komen. Manning suggereert het eindigen van de sessie met het machinaal citeren van het “Onze Vader”. Hij beveelt twee 20 minuten durende centrerende sessies per dag aan.

Het resultaat van centreren gebed wordt verondersteld mystieke kennis te zijn, verkregen door omgang met God in iemands wezen.

“Want in deze duisternis ervaren we een intuïtief begrip van alles wat materieel en spiritueel is zonder speciale aandacht te schenken aan iets in het bijzonder” (*The Cloud of Unknowing*, hoofdstuk 68).

“God op deze manier kennen is een nieuwe dimensie van de hele werkelijkheid waarnemen” (*Finding Grace at the Center*, p. 60).

“... we leren dat onze bereidheid om in stilte te luisteren een stille ruimte opent waarin we Zijn stem kunnen horen, een stem die ernaar verlangt om te spreken en ons leiding te geven voor onze volgende stap” (Ruth Barton, 'Beyond Words', *Discipleship Journal*, sept-okt. 1999).

DE VERSPREIDING VAN CONTEMPLATIEF GEBED

Contemplatief gebed raast doorheen het evangelicalisme. Hierna enkele voorbeelden van hoe wijd en zijd het wordt gepromoot. Het is in feite moeilijk een invloedrijke evangelische leider te vinden die contemplatief gebed *niet* promoot.

Lighthouse Trails houdt een extensieve lijst bij van enkelingen, invloedrijke kerken, bijbelcollege’s en seminaries die gecapituleerd zijn voor de contemplatieve beweging. Zie LighthouseTrailsresearch.com.

Christelijke boekhandels

Christelijke en seculiere boekhandels brengen veel boeken over “de vorm van spiritualiteit van vóór de Reformatie”. Daaronder zijn *The Cloister Walk*, *Book of Hours*, *The Soul Aflame*, *Evensong*, *A Book of Daily Prayer*, *The Divine Hours*, en *The Prayer Book of the Medieval Era*. Er zijn boeken

bij van een assortiment katholieke “heiligen” en mystici, met inbegrip van GREGORIUS VAN SINAI en JOHANNES VAN HET KRUIS¹⁰ (vroegge woestijnkloosterlingen die geloofden in redding door werken), THERESA VAN AVILA¹¹ (die visioenen had van Maria), JULIANA VAN NORWICH (die zich 20 jaar van de maatschappij afzonderde in een kleine cel), IGNATIUS VAN LOYOLA¹² (de stichter van de Jezuiten die aan het voorfront stond van de brutale inquisitie van de Contrareformatie), AUGUSTINUS (die beweerde dat de doop de zonden van een kind wegneemt, en dat Maria geen zonde beging), MADAME GUYON¹³ (die eenheid met het wezen van God dacht te ervaren), THOMAS MERTON (een katholieke trappistenmonnik die zichzelf een boeddhist noemde en in Thailand stierf op een pelgrimage naar boeddhistische heiligdommen), BASIL PENNINGTON (die onderwees dat de mens Gods goddelijke natuur deelt), THOMAS KEATING (die het occulte kundalini¹⁴-yoga promoot), JOHN MICHAEL TALBOT (die tot Maria bidt en boeddhistische en hindoe-goeroes “onze broeders en zusters” noemt), en HENRI NOUWEN (die leerde dat alle mensen kunnen gered worden “of zij nu Jezus kennen of niet”). U zal er ook *The Cloud of Unknowing* vinden, dat geschreven werd door een onbekende katholieke monnik uit de 14de eeuw, die leerde dat de meditatiebeoefenaar eenheid met God kan vinden door de geest van zijn gedachten te ledigen.

General Baptist Mission (GBM)

De General Baptists (NIET de GARBC) zijn ook op de contemplatieve toer. Lighthouse Trails schrijft dat contemplatieve leraren Jennifer Kennedy Dean en Larry McKain op het sprekschema stonden van de General Baptist Mission en Ministry Summit, 28-30 juli 2008. Dean's boek *Heart's Cry: Principles of Prayer* promoot stille contemplatieve praktijken en visualisatie. Zij zegt dat dit de setting creëert “waarin God ons Zijn geheimen kan onthullen” (p. 128). McKain is de stichter en Executive Director van New Church Specialties, dat geassocieerd is met de New Church University.

Lighthouse Trails schrijft:

“De universiteit gebruikt boeken van een reeks contemplatieve en / of emerging auteurs om deze leiders te trainen. Enkele hiervan zijn: Leonard Sweet, Brian McLaren, Steven Covey, leiderschapsgoeroe John Maxwell, mystieke voorstander Jim Collins, contemplatieve / opkomende voorstander Rick Warren en New Age meditatie-voorzitter Ken Blanchard “ (“Is General Baptist Ministries Going Toward Contemplative”, Lighthouse Trails, 11 juli 2008).

De General Baptist Mission's website moedigt kerken aan om “vernieuwing en herfocus door New Church University training” te zoeken. Lighthouse Trails schrijft:

“[We] spraken met de directeur van General Baptist Ministries, Dr. Steven Gray, en we vroegen hem om de relatie tussen New Church Specialties en GBM te beschrijven. Hij vertelde ons dat er een ‘partnerschap’ tussen de twee organisaties was gevormd. Hij verklaarde wel dat hoewel de New Church University de boeken van McLaren en Sweet gebruikt, de General Baptist Ministries dat niet doet. Maar hij erkende wel dat GBM boeken van Richard Foster en Dallas Willard aanbeveelt. ...

“Hoewel GBM momenteel misschien niet de aanbevolen leringen van Leonard Sweet in hun opleiding gebruikt, geeft het General Baptist-partnerschap met McKain en de universiteit groen

¹⁰ Johannes van het Kruis (Sp.: Juan de la Cruz), eigenlijk: Juan de Yepes (Fontiveros, prov. Ávila, 24 juni 1542 – Ubeda, prov. Jaén, 14 dec. 1591), Spaans heilige, mystiek dichter en kerkleraar. (Encarta 2002).

¹¹ Theresia van Ávila (Sp.: Teresa de Jesús), eigenlijk: Teresa de Cepeda y Ahumada (Ávila 28 maart 1515 – Alba de Tormes 4 okt. 1582), Spaans heilige, mystiek schrijfster, kloosterhervormster, ... Na een bewogen geestelijke ontwikkeling en vooral geïnspireerd door haar mystieke ervaringen besloot zij een hervorming van het karmelietessenleven door te voeren: een streng besloten leven van beschouwing in kleine gemeenschappen en in absolute armoede”. (Encarta 2002).

¹² Ignatius van Loyola was de oprichter van de ‘Sociëteit van Jezus’, beter bekend als de Jezuiten, in 1534. Paus Paulus III erkende de orde in 1540. De nadruk die de Jezuiten leggen op het belang van contemplatie en meditatie is de reden waarom hij wordt vereerd als de beschermheilige van de retraite. (Encarta 2002).

¹³ Jeanne-Marie Bouvier de La Mothe-Guyon, courant genaamd Madame Guyon, geboren te Montargis op 13 april 1648, overleden te Blois op 9 juni 1717, was een mystieke Française. http://fr.wikipedia.org/wiki/Madame_Guyon

¹⁴ Zie <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/kundalini.pdf>

licht aan GBM-kerken om de materialen van Sweet en Blanchard te verkennen. Het is Leonard Sweet die heeft verklaard dat ‘de kracht van kleine groepen ligt in hun vermogen om de discipline te ontwikkelen om mensen in fase te krijgen met het Christusbewustzijn en met elkaar te connecteren’ (p. 147). Men kan zich dus alleen maar afvragen, is dit Christusbewustzijn hetgeen sommige General Baptists uiteindelijk zullen vinden? Als ze zich tot Sweet wendden, is het antwoord ja. We bidden en hopen dat General Baptist Ministries hun partnerschap met New Church Specialties en ook hun affiniteit met Richard Foster, Dallas Willard en andere contemplatieven zal heroverwegen. Anders kunnen ze eindigen met een soort denken dat Ken Blanchard ertoe bracht te zeggen: ‘Boeddha wijst naar het pad en nodigt ons uit om onze reis naar verlichting te beginnen. Ik... nodig u uit om uw reis naar verlicht werk te beginnen’ (*What Would Buddha Do at Work*) of zoals Richard Foster zegt, ‘We zouden allen zonder schaamte os moeten inschrijven in de school van contemplatief gebed’ (*Celebration of Discipline*, p. 13)’.

Vineyard kerken

Op 31 augustus 2003 bezocht ik de Vineyard Fellowship in Anaheim, California, voor onderzoek, en de spreker, een Vineyard pastor, predikte een boodschap over contemplatief gebed dat diep beïnvloed was door het rooms-katholicisme. De spreker beschreef contemplatief gebed als “lang staren op iets” en als “komen in de aanwezigheid van God” en “rusten in de aanwezigheid van God”, zoals achterwaarts liggen drijven “in de rivier van Gods vrede”. De spreker beschreef het ook als zitten op een sofa “in de manifeste aanwezigheid van Jezus”. Hij citeerde Johannes van het Kruis: “Het is in de stilte dat wij Hem horen”. Hij beval de geschriften aan van wijlen Thomas Merton (een katholiek priester die voorheen anglicaan was), die een boek schreef over contemplatief gebed en wiens stem invloedrijk is in de “centrerend gebed” beweging. Merton leefde de laatste 27 jaren van zijn leven in een trappistenklooster, toegewijd aan Maria (Abbey of Our Lady of Gethsemani in Kentucky) en promootte de integratie van heidense praktijken zoals zen-boeddhisme in het Christendom. De titels van sommige van zijn boeken zijn: “Zen and the Birds of the Appetite”, “The Way of Chuang Tzu”, en “Mystics and the Zen Masters”. Drie jaar leefde Merton helemaal als een kluisenaar. De Vineyard-spreker beschreef persoonlijke openbaringen die hij zagezegd ontvangen had van God, en beweerde dat Jezus bij één gelegenheid tot hem zei: “Laat los, mijn geliefde” en hij gehoorzaamde door enkele dagen in een klooster te verblijven. Hij gebruikte verscheidene katholieke “heiligen” als voorbeelden van het voordeel van contemplatief gebed, en er was geen enkele waarschuwing over hun vals evangelie, hun godslasterlijke gebeden tot Maria, of enige andere dwaling. In feite beval hij aan dat zijn luisteraars zouden “lezen over de levens van de heiligen”. Hij noemde Katharina van Siena¹⁵ en zei dat Christus aan haar verschenen was en een ring om haar vinger plaatste, met de betekenis van haar huwelijk met Hem, en zo geloof schenkend aan dit bedrog. Hij noemde ook “Sint-Antonius”¹⁶, een van de vaders van het diep onschriftuurlijk katholieke kloosterwezen. Antonius bracht 20 jaar in isolatie door, en daarna, volgens de Vineyard pastor, was de bediening van de “heilige” gekarakteriseerd door “tekenen en wonderen”.

Christelijke rockfestivals

Een van de seminars die geadverteerd waren voor de het jaarlijkse Cornerstone Festival¹⁷ in Bushnell, Illinois, van 30 juni tot 3 juli 2005, was “Pilgrimage: Creativity & Contemplative Prayer”, geleid door Debra Strahan. Het officiële programma zegt: “Debra zal dagelijks in de gebedstent spreken over traditionele gebedsmethodes en de rol die creativiteit en kunstexpressie spelen in het

¹⁵ Katharina van Siena (geboren op 25 maart 1347 in Siena, Italië, gestorven op 29 april 1380 in Rome) was in de Dominicaanse orde.

¹⁶ Antonius Abt, ook Antonius de Kluisenaar of Antonius de Grote (251 of 252–356), Egyptisch kluisenaar, begon op twintigjarige leeftijd zijn kluisenaarsleven in verschillende woestijnen, waar de latere overlevering hem een zware strijd met de demonen heeft doen voeren (populair thema op middeleeuwse schilderijen). Hij heeft veel leerlingen gehad, maar is steeds kluisenaar gebleven, zonder een vorm van gemeenschappelijk leven in te voeren. (Encarta 2002).

Zie ook http://nl.wikipedia.org/wiki/Antonius_van_Egypte

¹⁷ Het Cornerstone Festival is christelijk muziekfestival van de Jesus People USA, jaarlijks gehouden rond de 4de juni in Illinois. ... Van 1984 tot 1990 werd Cornerstone gehouden in Grayslake, Illinois. In 1991 verhuisde Cornerstone naar de stad Bushnell, Illinois waar de organisatoren van het festival een groot stuk land kochten dat nu Cornerstone Farms genoemd wordt. http://en.wikipedia.org/wiki/Cornerstone_Festival

ademhalend aanbiddingsleven. Zij zal spreken over lectio divina¹⁸, of het bidden van de Schriften, met een begeleidende workshop waarbij beads (gebedskralen)¹⁹ gebruikt worden als een hulpmiddel voor concentratie”.

Southern Baptist Convention

Contemplatieve praktijken zijn de Southern Baptist Convention geïnfilteerd op elk niveau.

Contemplatief mysticisme werd verspreid door zijn **SEMINARIES**. Tijdens een bezoek aan de Golden Gate Theological Seminary in februari 2000, bemerkte ik dat de meeste, verplichte werken voor de cursus “Classics of Church Devotion”, boeken waren van katholieke auteurs: *Spiritual Exercises* door Ignatius van Loyola, *The Cloud of Unknowing* door een onbekende 14de eeuwse katholieke monnik, *New Seeds of Contemplation* door Thomas Merton, *Confessions of Saint Augustine*, *The Imitation of Christ* door Thomas Kempis²⁰, *Selected Works* van Bernardus van Clairvaux²¹, en *The Interior Castle* door Theresa van Avila.

Contemplatief mysticisme wordt gepromoot door invloedrijke pastoren. Beschouw **RICK WARREN** van Saddleback Church, die ongetwijfeld de invloedrijkste is van alle Southern Baptist pastoren. Hij citeert regelmatig uit werken van Rooms-katholieken om meditatie, centreren en andere vormen van contemplatieve spiritualiteit te promoten. In *The Purpose Driven Church* en *The Purpose Driven Life*, adviseert Warren zijn lezers om “zijn tegenwoordigheid te praktiseren” zoals Brother Lawrence (van de rooms-katholieke karmelietenorde), om “breath prayers” (ademend bidden) te gebruiken zoals de benedictijnenmonniken. Warren citeert van John Main (benedictijnenmonnik die gelooft dat Christus “niet gelimiteerd is tot Jezus van Nazareth maar onder ons verblijft in de monastieke leiders, de zieken, de logés, de armen”); Madame Guyon (een rooms-katholiek die leerde dat gebed niet uit het verstand is en dat er geen denken bij betrokken is); Johannes van het Kruis (die geloofde dat de bergen en wouden God zijn); en Gary Thomas (die centreren gebed definieert als “een contemplatieve daad waarbij u niets doet; u rust gewoon in de aanwezigheid van God”). Warren citeert ook uit Moeder Theresa²² en Henri Nouwen²³, die contemplatieve universalisten waren die geloofden dat de mens gered kan worden los van persoonlijk geloof in Jezus Christus. Nergens waarschuwt Warren zijn lezers ervoor dat dit gevaarlijke valse leraars waren.

Warren beveelt de mystieke Richard Foster²⁴ aan (*The Purpose Driven Church*, pp. 126, 127) en stelt dat de contemplatieve beweging de kerk tot “volle maturiteit” zal brengen, en dat ze “een deugdelijke boodschap voor de kerk heeft”.

Richard Foster bouwt zijn contemplatieve praktijken ondubbelzinnig op het oude katholieke monasticisme. Foster beveelt aan: Ignatius van Loyola, Theresa van Avila, Franciscus van Assisi, Augustinus, Juliana van Norwich, Broeder Lawrence, Dominicus, Johannes van het Kruis, de anonieme auteur van *The Cloud of Unknowing*, Madame Guyon, Thomas à Kempis, Catherine Doherty, Meister Eckhart, Thomas van Aquino, Alfonsus van Liguori, Bernard van Clairvaux, Henri Nouwen, John Main, Thomas Merton, John Michael Talbot, en anderen. Er wordt geen waarschuwing gegeven over het feit dat deze katholieke mystici vertrouwd zijn op een werken-evangelie, Ma-

¹⁸ Zie <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/lectioDivina.pdf>

¹⁹ Zie <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Rozenkrans.pdf>

²⁰ “De Duitse monnik Thomas à Kempis wordt in het algemeen beschouwd als de auteur van *Imitatio Christi* (‘De navolging van Christus’), een van de meest invloedrijke werken in de christelijke literatuur. Het boek is een vrome verhandeling waarin de nadruk wordt gelegd op het belang van het spirituele leven”. (Encarta 2002). “Thomas a Kempis (*eigenlijk Thomas van Kempen of Thomas Hemerken* (‘hamertje’); Kempen, ca. 1380 - Zwolle, 1472) was een middel-eeuwse Augustijner monnik, kopiist, schrijver en mysticus. Hij was lid van de spirituele beweging van de moderne devotie en een volgeling van Geert Groote en Floris Radewijnsz, de stichters van de Broeders des Gemenen Levens”. http://nl.wikipedia.org/wiki/Thomas_a_Kempis

²¹ Bernard(us) van Clairvaux (Fontaines, bij Dijon, 1090 – Clairvaux 20 aug. 1153), monnik, geboren uit een adellijk Bourgondisch geslacht, trad in 1112 met een aantal gezellen in het strenge klooster te Cîteaux, de bakermat van de cisterciënzerorde, die sindsdien een hoge vlucht nam. Zelf werd hij (1115) belast met de stichting van het klooster van Clairvaux, dat op zijn beurt een middelpunt werd van vele nieuwe kloosterstichtingen. (Encarta 2002).

²² Zie <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Moeder-Theresa.pdf>

²³ Zie <http://www.toetsalles.nl/bio.nouwen.htm>

²⁴ Zie <http://www.verhoevenmarc.be/cartoons6.htm#foster> en <http://www.toetsalles.nl/bio.foster.htm>

ria vereerden, Christus aanbaden als een stukje geconsacreerd brood, geloofden in het vagevuur, en die talloze andere ketterijen aanhingen.

Beschouw **ED YOUNG, SR.**, twee keer president van SBC en pastor van een van de grootste Southern Baptist congregaties (Second Baptist in Houston). Een van zijn stafmedewerkers (sinds oktober 2010), **GARY THOMAS**, schreef een boek over contemplatief gebed met de titel *Thirsting for God: Spiritual Refreshment for the Sacred Journey*, waarin hij Rooms-katholieke mystici promoot zoals Theresa van Avila, Johannes van het Kruis, Madame Guyon, Brother Lawrence, en Ignatius van Loyola (stichter van de Jezuïeten), en noemt hen “dierbare christelijke broeders en zusters” en “geestelijke zielsverwanten”. Ed Young Beveelt Gary Thomas uitermate aan:

“Als Gary Thomas een boek schrijft, moet je het lezen. Zo simpel is het. Hij heeft een ongelooflijk inzicht in spirituele waarheden en is in staat om die waarheden voor iedereen begrijpelijk te maken voor alle toehoorders” (Garythomas.com). (Zie ‘Dr. Ed Young Promoting Contemplative Spirituality’, *Apprising Ministries*, 14 juli 2011).

Grand Valley Baptist Association van Grand Junction, Colorado, heeft de volgende contemplatieve boeken op zijn lijst van aanbevolen werken: *Prayerwalking* van Steven Hawthorne en Graham Kendrick, *The Celtic Way of Evangelism* van George Hunter, en *Red Moon Rising* van Peter Greig en Dave Roberts. Greig, de stichter van de 24/7 prayer movement, is een sterk promotor van Rooms-katholieke contemplatieve praktijken.

SpiritLines Newsletter, een publicatie van de **Baptist State Convention van North Carolina**, promoot onbeschaamd het rooms-katholieke mysticisme. Deze *Newsletter* is de stem van de BSCNC’s Office of Prayer for Evangelization & Spiritual Awakening, dat geleid wordt door Windy Edwards. Beschouw de thema’s van recente uitgaven: november 2007: christelijke meditatie; september en oktober 2007: geestelijke retraite; maart 2007: stilte. De mei 2008 uitgave beveelt *With Open Hands* van Henri Nouwen aan, en *Spiritual Direction and Meditation* door Thomas Merton, en *Call to the Center* door Basil Pennington, en *Beginning Contemplative Prayer* door Kathryn Hermes, en andere werken van Rooms-katholieke contemplatieven.

De januari 2008 uitgave van *SpiritLines* beveelt een “Five-Day Intensive Centering Prayer Retreat” aan in het St. Francis Springs Prayer Center, Stoneville, NC. De retraiteleiders zijn Joan Ricci Hurst and Paul Supina. Hurst is staflid van Contemplative Outreach, een organisatie toegewijd aan de filosofie van katholieke monnik en intergeloofsgeeroe Thomas Keating.

SpiritLines beval ook “The Gathering Pilgrimage” aan in het Living Waters Catholic Reflection Center, Maggie Valley, NC. Deze juni 2008 retraite werd geleid door Liz Ward en promoveerde een brede waaier van katholieke contemplatieve praktijken. Ward was voorheen in het bestuur van het Shalem Institute for Spiritual Formation, dat gesticht werd door een episcopaaal priester met de naam Tilden Edwards. Hij was diep verwickeld in de intergeloofsdialog en was in het bijzonder aangetrokken door het boeddhisme. Hij zei zelfs dat Jezus en Boeddha goede vrienden waren (“Jesus and Buddha Good Friends”, Shalem Institute for Spiritual Formation nieuwsbrief, winter 2000).

In het boek *Spiritual Friend* (1980), zei Edwards dat de contemplatieve gebedsbeweging “DE WESTERSE BRUG NAAR VERRE-OOSTEN-SPIRITUALITEIT” is (p.18).

Dat is exact juist, en vele Southern Baptists lopen over die brug.

Bill Hybels en Willow Creek

Bill Hybels²⁵ en de Willow Creek Community Church zijn op de mystieke wagen gesprongen, en Willow Creek is niet louter één megakerk, in het westen van Chicago, maar ze is ook een netwerk van meer dan 12.000 kerken die dezelfde filosofie volgen. De herfst 2007 uitgave van *Willow* magazine bevat het artikel “Rediscovering Spiritual Formation”, door Keri Wyatt Kent. Het is een gloeiende aanbeveling van mystieke praktijken, inbegrepen monastieke gemeenschappen. Zij citeert Richard Foster en andere contemplatieve mystici. Zij zegt dat de praktijken nu mainstream zijn geworden.

²⁵ Zie <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/kerkaanbidder.pdf> en <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Hybels.pdf> en <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/kerstmisWC.pdf>

Willow Creek's Leadership Summit in augustus 2006 introduceerde Jim Collins aan de 70.000 deelnemende christelijke leiders. Hij werd een discipel van New Ager Michael Ray en volgde zijn *Creativity in Business* cursus in 1982. Deze cursus "haalt veel van zijn inspiratie uit oosterse filosofieën, mystiek en meditatietechnieken" en promoot het "tappen uit iemands innerlijke wijsheid". De cursus beschrijft een "innerlijk persoon", genaamd "uw wijsheidshouder of geestelijke gids", die "bij u kan zijn in het leven". Collins schreef het voorwoord in Michael Ray's 2005 boek *The Highest Goal: The Secret that Sustains You in Every Minute*, en beweert dat de mens goddelijk is, en beveelt geest-ledigende hindoe-meditatie aan. Het boek citeert hindoe-goeroes Ram Dass, Jiddu Krishnamurit, en Swami Shantananda. Het volgende is een citaat uit het boek:

"Ik woonde een meditatie-intensieve dag bij in een ashram [hindoeïstisch spiritueel centrum] om een vriend te steunen. Terwijl ik in meditatie zat in wat voor mij een onbekende omgeving was, voelde en zag ik plotseling een bliksemschicht omhoog schieten vanaf de basis van mijn ruggengraat uit de bovenkant van mijn hoofd. Het dwong me om iets groots in mij te herkennen ... dit bewustzijn van mijn eigen goddelijkheid" (Michael Ray, *The Highest Goal*, p. 28; het voorwoord is van Jim Collins; geciteerd uit "Willowcreek Leadership Summit Starts Today", 10 augustus 2006, Lighthouse Trails).

Opnieuw worden we eraan herinnerd dat de evangelische-emerging-contemplatieve beweging nauwe en groeiende banden heeft met de New Age.

Chuck Swindoll

De erg invloedrijke Chuck Swindoll²⁶ loopt ook op het "centering down"-pad. In zijn boek "So, You Want to Be Like Christ? Essentials to Get You There" promoot Chuck Swindoll²⁷ contemplatieve spirituele disciplines. Hij citeert bij voorkeur Richard Foster, Henri Nouwen, en Dallas Willard²⁸. Hij noemt Foster's werk *Celebration of Discipline* "betekenisvol" en heeft een heel hoofdstuk gewijd aan "Stilte en eenzaamheid". Er is geen enkele waarschuwing dat Foster zijn contemplatieve praktijk bouwt op het katholiek monasticisme, met zijn vals sacramenteel evangelie, de verering van Maria en de hostie, vagevuur, extreem ascetisme, extrabijbelse openbaringen, enz.

Dave and Deborah Dombrowski van Lighthouse Trails getuigen van hun inspanningen om Swindoll te waarschuwen:

"In september 2005 kregen we te horen dat Chuck Swindoll Henri Nouwen en Richard Foster gunstig citeerde in zijn *Insight For Living-programma*. We namen contact op met *Insight for Living* en spraken met pastor Graham Lyons. We deelden onze zorgen en stuurden later *A Time of Departing* [van Ray Yungen] naar hem en ook een exemplaar naar Chuck Swindoll. In een brief van 10/3/05 van pastor Lyons kregen we te horen: 'Met zijn schema betwijfel ik of hij het zal lezen'. Het spijt ons dat Chuck Swindoll tijd heeft om Henri Nouwen en Richard Foster te lezen, maar geen tijd om *A Time of Departing* te lezen, vooral in het licht van het feit dat duizenden mensen het boek van Chuck Swindoll zullen lezen, naar zijn uitzendingen zullen luisteren en nu geloven dat de contemplatieve auteurs acceptabel en goed zijn. Overigens citeerde Swindoll deze mannen, niet slechts een paar keer, maar vele malen in het hele boek".

David Jeremiah

David Jeremiah citeert in zijn 2003-boek *Life Wide Open: Unleashing the Power of a Passionate Life*, veel favoriete mystici, inbegrepen Sue Monk Kidd (godinaanbidster), Peter Senge (boeddhist) en de katholieke "sint" Johannes van het Kruis.

Zeven jaar eerder citeerde Jeremiah graag uit *The Dance of the Dissident Daughter*, van Kidd, waarin ze haar tocht van een Southern Baptist zondagsschoollerares naar een godinaanbidster beschrijft, via het pad van contemplatief gebed.

²⁶ Zie <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/ChuckSwindoll.pdf>

²⁷ Charles R. "Chuck" Swindoll (geb. 18 okt. 1934) is een evangelisch pastor en radiopredikant.

http://en.wikipedia.org/wiki/Chuck_Swindoll

²⁸ Zie <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/dallasWillard.pdf> en <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/dallasWillard2.pdf> en <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/dallasWillard3.pdf>

“Terwijl ik mezelf aardde in vrouwelijke spirituele ervaring, voelde ik dat ik op een diepere manier ingewijd werd in mijn lichaam. Ik leerde mezelf kennen als een belichaming van Godin. ... De dag van mijn ontwaken was de dag dat ik alle dingen in God zag en wist, en God in alle dingen” (*The Dance of the Dissident Daughter*, editie 2002, p. 161, 163).

Lighthouse Trails schrijft:

“Jeremia’s kerk, Shadow Mountain, moedigt hun mensen aan om betrokken te raken bij contemplatieve spiritualiteit. Momenteel moedigt pastor John Gillette van Shadow Mountain het gebruik van Richard Foster’s boek *Celebration of Discipline* aan. In 2006 tekende Jeremiah samen met Ken Blanchard en Laurie Beth Jones in voor de *Lead Like Jesus* conferentie. Jeremiah’s boek uit 2006, *Captured by Grace*, bespreekt Henri Nouwen en bevat goedkeuring door Ken Blanchard” (“David Jeremiah Quotes New Ager”, Lighthouse Trails, 19 november 2007).

Prairie Bible Institute

“In *Mosaic* (een Prairiestudent paper dat laat zien hoe de studenten op Prairie zeer zijn beïnvloed door contemplatieve / opkomende spiritualiteiten) in een artikel uit december 2006 getiteld ‘De arrogantie van de evangelische kerk’, suggereert Morgan Mosselman (vermeld als de commissaris van spiritueel leven en officer van de Prairie Student Union in het Chapel handboek van 2005-2006) dat we kunnen ‘leren van onze katholieke vrienden’ op het gebied van geestelijk leven. Mosselman verwijst dan gunstig naar een man genaamd Simon Chan. Chan wordt beschreven als ‘s werelds meest liturgisch ingestelde pentecostal’. Zijn boek *Liturgical Theology* is een inleiding tot de katholieke eucharistie en andere katholieke vormen van spiritualiteit. In datzelfde nummer van *Mosaic* staat een artikel van contemplatief schrijfster Lauren Winner (*Girl Meets God*). En in andere nummers schrijven vaste columnisten over en citeren ze andere voorstanders van mystiek, zoals Erwin McManus. De tekstboekenlijsten van het Prairie Bible Institute hebben auteurs met contemplatieve voorstander John Ortberg, mystieke promotor Jim Collins en Richard Foster’s collega, Dallas Willard (*Renovation of the Heart*). Ze hebben ook leerboeken van Ruth Haley Barton (opgeleid aan het interspirituele Shalem Institute), evenals Gary Thomas (*Sacred Pathways* waar hij zegt een woord of zin twintig minuten te herhalen) en Rick Warren, die beiden gretig contemplatie promoten” (“Will Prairie Bible Institute Ignore Contemplative Problem?” Lighthouse Trails, 18 november 2007).

Radio Bible Class²⁹

De 6 juni 2006 bijdrage voor *Our Daily Bread* van Radio Bible Class was gebouwd rond het boek *The Return of the Prodigal Son* door de rooms-katholieke Henri Nouwen. Niet enkel was Nouwen een rooms-katholiek priester, maar, zoals we reeds hebben aangetoond, geloofde hij dat mensen kunnen gered worden los van Christus.

Biola University

J.P. Moreland en Klaus Issler, professors aan Biola, schreven samen *The Lost Virtue of Happiness: Discovering the Disciplines of the Good Life* (NavPress, 2006). Beschouw de volgende citaten:

“Ga naar een retraitecentrum dat tot een van zijn doelen heeft, het bieden van een plek voor individuele verblijven. Probeer een centrum te vinden met tuinen, fonteinen, standbeelden en andere vormen van prachtige kunstwerken. In onze ervaring zijn katholieke retraitecentra meestal ideaal voor eenzaamheidsretraites. ... We raden je ook aan om foto’s van je geliefden en een foto van Jezus mee te nemen... Of staar naar een beeld van Jezus. Of laat een gedachte, gevoel of herinnering steeds weer door je hoofd gaan” (*De verloren deugd van geluk*, pp. 54-55).

“We raden je aan om te beginnen met het Jezusgebed ongeveer driehonderd keer per dag te zeggen. ... Wanneer je voor het eerst wakker wordt, zeg dan twintig tot dertig keer het Jezusgebed.

²⁹ Nu RBC Ministries, is een christelijke organisatie gesticht door wijlen Dr. M.R. De Haan (1891-1965). Gevestigd in Grand Rapids, Michigan. De organisatie heeft meer dan 300 bedienden werken in zijn hoofdkwartieren. Oorspronkelijk genoemd de “Detroit Bible Class” toen ze gesticht werd in 1938, maar later werd de naam “Radio Bible Class”, en in 1994 werd de naam veranderd in RBC Ministries. De huidige president van de organisatie is Mart De Haan.
http://en.wikipedia.org/wiki/Radio_Bible_Class

Terwijl je dat doet, zal er iets met je beginnen te gebeuren. God zal langzaam het middelpunt van je aandacht beginnen te bezetten” (*De verloren deugd van geluk*, pp. 90, 92).

Navigators

De Navigators hebben contemplatieve spiritualiteit gepromoot sinds het midden van de jaren ‘80. De januari/februari 1984 uitgave van *Discipleship Journal* bracht een artikel van Richard Foster, getiteld: “Listening to the Great Silence”. Het leert katholiek meditatief gebed. De mei/juni 2002 uitgave van *Discipleship Journal* had een artikel over lectio divina door de katholieke benedictijnse monnik Luke Dysinger.

Deze voorbeelden beginnen enkel een idee te geven van hoever de contemplatieve praktijken verbreid zijn binnen evangelische en baptistische kringen.

Beth Moore

Beth Moore³⁰, een Southern Baptist die erg invloedrijk is bij evangelische vrouwen, is ook op de contemplatieve wagen gesprongen. Zij werkte samen met Richard Foster, Dallas Willard, en andere contemplatieven op de *Be Still* DVD, die gepubliceerd werd in april 2008 door Fox Home Entertainment. In een verklaring van 26 mei 2008 zei Moore’s Living Proof Ministries: “Wij geloven dat eens u de *Be Still* video hebt gezien u er zal mee instemmen dat er geen probleem is met de expressie van Waarheid” (<http://www.lighthouse trailsresearch.com/bethmoorestatement.htm>).

Het tegenovergestelde is waar. Het feit dat de DVD Richard Foster en Dallas Willard brengt is een serieus probleem!

Lighthouse Trails bracht de volgende scherpzinnige waarschuwing:

“In de DVD zijn er talloze verlokkingen, verwijzingen en opmerkingen die duidelijk de affiniteit met contemplatieve spiritualiteit laten zien. Richard Foster zegt bijvoorbeeld dat iedereen contemplatief gebed kan beoefenen en een ‘draagbaar heiligdom’ voor God kan worden. Deze pantheïstische³¹ kijk op God is heel typerend voor contemplatieven. ... Het onderliggende thema van de *Be Still* DVD is dat we God niet echt kunnen kennen of intiem met Hem kunnen zijn zonder contemplatief gebed en de staat van stilte die het produceert. Hoewel de DVD vaag is en geen echte instructie bevat over woord- of zinsherhaling (wat de kern vormt van contemplatief gebed), is ze echt behoorlijk misleidend. Wat ze je niet vertellen op de DVD is dat deze staat van stilte voor het grootste deel wordt bereikt door een methode zoals mantra-achtige meditatie. HET DOEL VAN DE DVD IS IN WEZEN NIET OM JE TE INSTRUEREN IN CONTEMPLATIEF GEBED, MAAR EERDER OM JOU EN JE FAMILIE ERNAAR TE LATEN HONGEREN. De DVD belooft zelfs dat het oefenen van de stilte je familieproblemen zal genezen. ... DIT PROJECT IS EEN INFOMERCIAL VOOR CONTEMPLATIEVE PRAKTIJK, en vanwege de enorme reclamecampagne die Fox Home Entertainment heeft gelanceerd, kan contemplatief gebed mogelijk worden geïntroduceerd in miljoenen huizen over de hele wereld.

“[Op de dvd zegt Moore], ‘... als we niet stil zijn voor Hem [God], zullen we nooit echt tot in het merg van onze botten weten dat Hij God is. Er moet een stilte zijn.’ ... [Maar is] het niet waar dat wij als gelovigen tot Hem komen door genade, vrijmoedig tot Zijn troon, en dat wij Hem onze vriend noemen? Geen stilte, geen mantra, geen ademgebed, geen rituelen. Onze persoonlijke relatie met Hem is gebaseerd op Zijn trouw en Zijn liefde en Zijn aanbod dat we toegang tot Hem hebben door het bloed van Jezus Christus, en niet op basis van het binnengaan van een veranderde bewustzijnsstaat of staat van gelukzaligheid of extase zoals sommigen het noemen” (“Beth Moore geeft duimen omhoog om stil te zijn DVD, <http://www.lighthouse trailsresearch.com/bethmoorethumbsup.htm>).

In haar boek *When Godly People Do Ungodly Things* (2002), beveelt Moore contemplatieve Rooms-katholieken aan: Brother Lawrence³² en Brennan Manning³³.

³⁰ Zie <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/BethMoore.pdf>

³¹ Pantheïsme: God is IN alle dingen die bestaan ⇔ Pantheïsme: God IS alle dingen die bestaan.

³² Zie <http://www.lighthouse trailsresearch.com/brotherlawrence.htm>

Van Manning zegt ze dat zijn bijdrage voor onze generatie “een geschenk zonder weerga” is (p. 72) en ze noemt Ragamuffin Gospel³⁴ “een van de meest opmerkelijke boeken” (p. 290). Zij waarschuwt haar lezers er niet voor dat Manning in zijn geschriften nooit een helder getuigenis geeft van de redding of een zuiver evangelie, dat hij regelmatig de mis bijwoont, dat hij gelooft dat het fout is dat kerken eisen dat homoseksuelen zich van hun zonden moeten bekeren voordat zij leden kunnen worden, dat hij het gebruik van mantra’s promoot om de gedachtenloze staat van stille meditatie te creëren, dat hij zes maanden in isolatie doorbracht en acht dagen per jaar in stille retraite doorbrengt onder de leiding van een dominicaanse non, dat hij de gevaarlijke praktijk van visualisatie promoot, dat hij erg instemmend citeert van New Agers zoals Beatrice Bruteau (die zegt: “We have realized ourselves as the Self that says only I AM ... unlimited, absolute I AM”), en Matthew Fox (die zegt dat alle religies naar dezelfde God leiden), en dat hij gelooft in universele redding, dat iedereen, inbegrepen Hitler, naar de hemel zullen gaan. (Voor documentatie zie “A Biographical Catalog of Contemplative Mystics” in ons nieuw boek: *Contemplative Mysticism: A Powerful Ecumenical Glue*).

Als Moore zich werkelijk zou willen distantiëren van de contemplatieve beweging dan is dat makkelijk te doen. Laat haar een verklaring uitgeven waarin ze afstand neemt van Richard Foster en Brennan Manning en hun rooms-katholieke vrienden en onschriftuurlijke praktijken. Maar, reken daar maar niet op, beste lezers!

Marc Driscoll en het Acts 29 Network

Contemplatief mysticisme is ook geïnfilteerd in de Mars Hill Fellowship van Seattle, Washington, waar senior pastor Mark Driscoll³⁵ is en het geassocieerde Acts 29 kerkplantingsnetwerk. In een artikel met de titel “Obedience” (gehoorzaamheid) beveelt Driscoll *Celebration of Discipline* aan van contemplatieve goeroe Richard Foster, en *Sacred Pathways* van Gary Thomas.

Driscoll’s website geeft ook een artikel met de titel “Meditative Prayer: Filling the Mind” van Winfield Bevins, een Acts 29 pastor. Ook Bevins beveelt Foster aan en beweert dat “christelijke” contemplatieve praktijken verschillen van hun “heidense” tegenhangers, namelijk: “Oosterse meditatie is een poging om de geest te ledigen”, terwijl “Christelijke meditatie is een poging om de geest te vullen”. Lighthouse Trails weerlegt deze dwaling als volgt:

“Bevins heeft dit heel verkeerd, net als Richard Foster. Contemplatieve voorstanders zeggen dat, hoewel de methode die wordt beoefend door christelijke contemplatieven en oosterse religiemystieken vergelijkbaar kan zijn (een woord of zin steeds opnieuw herhalen om afleidingen en een dwalende geest te elimineren), de christelijke variëteit oké is omdat de geest niet wordt geleegd, maar eerder wordt gevuld. Maar in wezen betreffen beide het leegmaken van de geest (d.w.z. het stoppen van het normale denkproces). Dat is waar de contemplatieven zeggen dat ze een ruimte voor God maken om te vullen” (‘Mark Driscoll Is a Contemplative Proponent’, Lighthouse Trails, 21 december 2009).

John Piper

John Piper zit ook op de contemplatieve bandwagon. Op de Passion Conference van 2012 in Atlanta moedigde Piper het gebruik van *Lectio Divina* aan, of op zijn minst iets soortgelijks en even gevaarlijk.

“Het thema van de conferentie was ‘Jezus, spreek tot mij’. Met een zeer dramatische stem las hij langzaam voor uit het boek Efeziërs. Op zijn langzame, ademende manier concludeerde hij met het lezen van Paulus’ laatste groeten in hoofdstuk 6, vers 21-24. Toen hij afsloot, sloot hij zijn Bijbel en zijn ogen terwijl hij zachtjes zei: ‘Wees stil en vraag de Heer om tot u te spreken’. De stilte viel over de aula terwijl duizenden wachtten om God tot hen te horen spreken.

“Wat er aan de hand was, wordt *Lectio Divina* genoemd, een mystieke Rooms-katholieke monastieke praktijk van schriftlezing, meditatie, gebed en contemplatie die zogenaamd de gemeen-

³³ Zie <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/zwerversevangelie.pdf>

³⁴ Zie <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/zwerversevangelie.pdf>

³⁵ Zie <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Driscoll.pdf> en <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Driscoll2.pdf> en <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Driscoll3.pdf> en <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Mark-Driscoll-citaten.pdf>

schap met God bevordert. De focus ligt ‘niet op een theologische analyse van bijbelpassages, maar om ze te zien met Christus als de sleutel tot hun betekenis’. Madame Guyon, een 17e-eeuwse katholieke mystieke promotor van *Lectio Divina*, zei: ‘De inhoud van wat je leest is niet langer belangrijk. De Schrift heeft zijn doel gediend; het heeft je geest tot rust gebracht; het heeft je bij hem gebracht ... je bent er niet om inzicht te krijgen in wat je gelezen hebt; in plaats daarvan lees je om je geest af te wenden van de uiterlijke dingen naar de diepe delen van je wezen’” (Robert Congdon, *New Calvinism’s Upside-Down Gospel*, pp. 18, 19).

Tim Keller

Pastor Tim Keller van de Presbyterian Church New York geeft de volgende gevaarlijke contemplatieve instructie: “Ga in stilte en plaats uzelf in de aanwezigheid van God met de woorden:

“Ga in de stilte, plaats uzelf in de aanwezigheid van God met de woorden, ‘Hier ben ik’. Als afleidingen in je opkomen, laat ze dan voorbijgaan, stel je voor dat ze boten zijn die op een rivier drijven. Laat de stroming de afleiding wegnemen. Volg de afleidingen niet. Keer zachtjes terug naar God en herhaal: ‘Hier ben ik’. Laat je dragen door de stroom van Gods Geest. Hoe is dit voor u?” (“Revisiting: Embrace Your Inner Monk”, met Tim Keller, 6 augustus 2010, foremedtraveler.wordpress.com).

Max Lucado

Max Lucado³⁶ plaatste zich in de contemplatieve ring met de publicatie van *Cure for the Common Life*. In dit gevaarlijke boek promoot hij de kathoeliek-boeddhistische monnik Thomas Merton die panentheïsme³⁷ en universalisme³⁸ onderwees.

Merton was “een sterke bruggenbouwer tussen Oost en West” (*Twentieth-Century Mystics*, p. 39). The *Yoga Journal* deed de volgende observatie:

“Merton was vele jaren voorafgaand aan zijn Aziatische reis in aanraking gekomen met zen-boeddhisme, soefisme, taoïsme en vedanta [hindoeïsme]. MERTON WAS IN STAAT OM DE STROOM TE ONTDEKKEN WAAR DE WIJSHEID VAN OOST EN WEST SAMENVLOEIEN, VOORBIJ DOGMA’S, IN DE DIEPTEN VAN INNERLIJKE ERVARING. ... Merton omarmde de spirituele filosofieën van het Oosten en integreerde deze wijsheid in [zijn] eigen leven door directe beoefening” (*Yoga Journal*, jan.-feb. 1999, geciteerd van de Lighthouse Trails website).

Merton was een student van Zen meester D.T. Suzuki en boeddhistisch monnik Thich Nhat Hanh. De titels van Mertons boeken zijn o.a. *Zen and the Birds of the Appetite* en *Mystics and the Zen Masters*. Merton zei:

“Ik zie geen tegenstelling tussen boeddhisme en christendom. De toekomst van Zen ligt in het Westen. Ik ben van plan om zo goed mogelijk boeddhist te worden” (David Steindl-Rast, “Recollection of Thomas Merton’s Last Days in the West”, *Monastic Studies*, 7:10, 1969 - http://www.gratefulness.org/readings/dsr_merton_recol2.htm - webartikel niet langer beschikbaar).

Merton adopteerde de ketterij dat in elk mens een zuivere vonk is van goddelijke verlichting, en dat mensen God kunnen kennen middels meerdere paden:

“In het centrum van ons wezen is een punt van niets dat onaangetast is door zonde en illusie, een punt van zuivere waarheid, een punt of vonk die volledig aan God toebehoort. Het is als een zuivere diamant die brandt met het onzichtbare licht van de hemel. Het zit in iedereen. Ik heb geen programma om dit te zeggen. Het is alleen gegeven, maar de poort van de hemel is overal” (*Soul Searching: The Journey of Thomas Merton*, 2007, DVD).

³⁶ Zie <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/GemeenteVChristus.pdf>

³⁷ Panentheïsme: van het Gr. *pan* (geheel) + Gr. *en* (in) + Gr. *theos* (god). De filosofische opvatting dat God IN alles is..

³⁸ Universalisme: alle mensen zullen uiteindelijk een positieve connectie en relatie met God hebben. Het geloof dat Gods genade iedereen ten deel zal vallen.

Merton zei dat monniken van alle religies “broeders” zijn en “reeds één” zijn. Op een intergeloofsmeeting in Calcutta, India, in 1968, gesponsord door de Temple of Understanding, zei Merton:

“Ik kwam met het idee om misschien iets te zeggen voor monniken en tot monniken van alle religies, omdat ik verondersteld word een monnik te zijn. ... Mijn geliefde broeders, WIJ ZIJN AL ÉÉN. MAAR WE DENKEN DAT WE DAT NIET ZIJN. En wat we moeten herstellen is onze oorspronkelijke eenheid. Wat we moeten zijn is wat we zijn” (‘Thomas Merton’s View of Monasticism’, een toespraak gehouden in Calcutta, oktober 1968, *The Asian Journal of Thomas Merton*, editie 1975, bijlage III, p. 308).

Merton gebruikte de termen God, Krishna, en Tao door elkaar.

In juni 2009 bezocht ik de Abbey of Gethsemani, waar Merton leefde en waar hij begraven is. Vele boeken die intergeloofseenheid promoten stonden er uitgesteld, met o.a. *Zen Keys* door Thich Nhat Hanh, *Bhagavad Gita* (Hindoegeschriften), *Buddhists Talk about Jesus and Christians Talk about Buddha*, *Meeting Islam: A Guide for Christians*, en *Jesus in the World’s Faiths*.

Dat Lucado Merton citeert en naar hem verwijst op een positieve manier is niet te verontschuldigen en is een bewijs dat hij geheel toegewijd is aan contemplatieve mystiek, ongeacht welke excuses hij zou kunnen opnoemen.

Lucado citeert new age mysticus Martin Buber’s *The Way of Man*. Lucado promoot Buber’s new age ketterij dat elk mens een “goddelijke vonk” heeft. Hij citeert verder katholieke “heilige” Thomas van Aquino, Eugene Peterson, en Richard Foster, de meest prominente populariseerder van katholiek mysticisme vandaag.

Lucado tracht katholiek mysticisme te verpakken als een onschuldig en Schriftuurlijk evangelische praktijk. Hij zegt zelfs dat het geen “mystiek” is, maar dat is vals zoals we bewezen hebben in ons boek *Contemplative Mysticism*.

Philip Yancy

Philip Yancy promoot de contemplatieve beweging in zijn boek *Prayer: Does It Make Any Difference?* (2006, updated 2010). Hij citeert de katholiek-boeddhistische monnik Thomas Merton, godinaanbidder Sue Monk Kidd, pantheïst³⁹ Meister Eckhart, David Steindl-Rast (die de plaatsvervangende verzoening van Christus loochent), en Richard Rohr (die een new age “kosmische Christus” aanbidt). Yancy citeert ook “sint” Theresa van Avila en het ketterse katholieke *The Cloud of Unknowing*⁴⁰, dat verstandsloze communicatie met “God” promoot.

Lee Strobel

Het volgende werd gehaald uit “Veritas Seminary Conference Teacher” Lighthouse Trails, 5 mei 2011:

Lee Strobel is een van de meest belezen christelijke auteurs van vandaag. ... Strobel is ook een groot voorstander van de zeer contemplatieve bediening van zijn zoon (Kyle Strobel) genaamd Metamorpha. Op de website van Metamorpha staat Lee Strobel vermeld als ‘supporter’ van Metamorpha. Strobel’s publieke steun aan Metamorpha zal veel aandacht brengen voor Kyle’s bediening en op zijn beurt veel nietsvermoedende mensen wijzen op contemplatieve spiritualiteit. Zeker het feit dat zijn vader als ‘supporter’ wordt vermeld, zal in de ogen van veel christenen veel geloofwaardigheid geven aan het werk van Kyle Strobel. Overigens, ook op de Metamorpha-site, vermeldt het InterVarsity Press als een ‘sponsor’ van Metamorpha, en Biola’s Institute of Spiritual Formation wordt genoemd als een ‘partner’. Om de organisatie van zijn zoon nog meer erkenning te geven, noemt Lee Strobel *Metamorpha*, het boek van zijn zoon, op zijn eigen website. Metamorpha wordt ‘een online gemeenschap voor christelijke spirituele vorming’ genoemd en somt verschillende contemplatieve praktijken op, waaronder repetitieve gebeden, lectio divina en Ignatiaanse oefeningen. Aanbevolen boeken op de site zijn een who’s who van

³⁹ Pantheïsme: wijsgerige leer dat de wereld (de stof) en God identiek zijn, dat God het leven van het heelal zelf is. (Van Dale).

⁴⁰ Anoniem middeleeuws “christelijk” mystiek boek: http://en.wikipedia.org/wiki/The_Cloud_of_Unknowing

contemplatieve gebedsvorstanders zoals Dallas Willard, Thomas Merton, Richard Foster, Henri Nouwen, Adele Calhoun, Thomas Kelly en verschillende anderen. ... Het lijkt geen twijfel dat Kyle Strobel het contemplatieve pad volgt. Hij resoneert met tal van mystici die Lighthouse Trails in het verleden heeft bekritiseerd, evenals emergents als Leonard Sweet en Dan Kimball. ... In zijn boek geeft *Metamorph* Kyle de eer aan Biola-professor en contemplatieve pleitbezorger John Coe voor het helpen om tot zijn huidige spirituele begrip te komen. Coe is de oprichter van Biola's Institute of Spiritual Formation, waar contemplatief gebed openlijk wordt gepromoot. ... Het lijkt een paradox te zijn dat Lee Strobel een 'supporter' is van een extreem contemplatieve bediening en toch ook een spreker voor conferenties op het Veritas Evangelical Seminary, dat een verklaring op zijn website heeft die stelt dat het contemplatieve spiritualiteit verwerpt. Hoe kan dit? Als Lee Strobel contemplatieve spiritualiteit ondersteunt, waarom geeft hij dan les aan studenten op de campus van de Calvary Chapel in Veritas? Zowel Veritas als Calvary Chapel hebben in het verleden uitspraken gedaan dat ze contemplatieve mystieke spiritualiteit verwerpen. Maar door een beschouwende voorstander van lesgeven op te nemen, neutraliseert dat die eerdere uitspraken dan niet?"

Charles Stanley

Drie uitgaven van Charles Stanley's *In Touch* magazine brachten contemplatief mysticisme.

In de oktober 2011 uitgave promoot Stanley het ontmoeten van God in "de stilte", waar de contemplatieve beoefenaar "niets doet maar zich beschikbaar stelt voor de Heer" en "zijn aanwezigheid voelt".

"... eenzaamheid is een bewuste keuze om tijd met God door te brengen en Hem je onverdeelde aandacht te geven. ... Mijn eerste suggestie is om een stille plek te vinden die vrij is van afleiding. Als je er eenmaal bent, is de volgende stap om NIETS te DOEN dan jezelf beschikbaar te stellen voor de Heer. Op dat moment verwacht God niet noodzakelijkerwijs dat je een gebedslijst doorleest of een 'devotional' bestudeert. Nodig Hem gewoon uit om je in de stilte te ontmoeten en tot je te spreken door Zijn Woord, hoe Hij ook kiest. Afhankelijk van je punt van nood, kan Hij woorden van bemoediging of instructie spreken, of je gewoon omringen met Zijn liefde. Wees niet ontmoedigd als **HET VOELEN VAN ZIJN AANWEZIGHEID** niet meteen gebeurt. Na verloop van tijd zul je **HET ERVAREN** op manieren die transformerend en onvergetelijk zijn. ... Eenzaamheid helpt ons een blijvend gevoel te ontwikkelen dat Hij bij elke stap van de weg bij ons is en onze gesprekken en activiteiten begeleidt. ... het belangrijkste is dat we door eenzaamheid intiem worden met God, en niets in deze wereld is te vergelijken met Hem diep te kennen" ('Ask Dr. Stanley', *In Touch*, oktober 2011).

Wat Stanley aanbeveelt is geen bijbelse meditatie; het is blind mysticisme ontleend aan Rome's donkere monastieke verleden. Stanley legt uit hoe in de stilte te zitten en NIETS te doen en te verwachten dat je God zal ontmoeten in die context. Als hij zegt dat God spreekt door "Zijn Woord" dan verwijst hij niet naar de Schrift maar naar een ervaring. Een "ervaring" met God zoeken is het tegenovergestelde van wandelen door geloof (dat enkel komt door Gods Woord, de Bijbel, Romeinen 10:17) en het is een recept voor geestelijk bedrog. Als ik Stanley's aanbeveling zou opvolgen en God zou zoeken in "de stilte" en zou verwachten dat Hij Zichzelf zou openbaren aan mij op een ervaringsgerichte wijze, hoe zou ik dan kunnen weten dat het werkelijk God is die spreekt? De Bijbel waarschuwt herhaaldelijk voor het gevaar om bedrogen te worden door de duivel, die zichzelf verandert in een engel van het licht (bv. 2Korinthiërs 11:14; 1 Petrus 5:8). Gods Woord onderricht de gelovige altijd nuchter en omzichtig te zijn tegen geestelijk bedrog. Elke gedachte en ervaring moet zorgvuldig getoetst worden aan de Schrift.

Een januari 2011 *In Touch* artikel, getiteld: "The Craft of Stability: Discovering the Ancient Art of Staying Put" van Cameron Lawrence, beveelt de contemplatieve monastieke gemeenschap Rutba House aan, de thuis van contemplatieve auteur Wilson-Hartgrove. *In Touch* geeft toe dat Rutba's principes ontleend zijn aan St. Benedictus' "levensregel" ("Contemplative Spirituality Lands on Charles Stanley's *In Touch* Magazine", Lighthouse Trails Blog, 20-6-2011). Dit zou reden genoeg moeten zijn om Rutba House af te wijzen, maar *In Touch* heeft enkel lof. Het *In Touch* artikel onderschrijft Wilson-Hartgrove, alhoewel zijn boeken Rooms-katholieke contemplatie leren en verder

emergente ketters prijzen zoals Brian McLaren, Phyllis Tickle, Tony Campolo, en Richard Rohr, die allen de traditionele leer van de bloedverzoening afwijzen en geloven dat het mogelijk is gered te worden los van persoonlijk geloof in Christus. In zijn boek *The Wisdom of Stability*, promoot Wilson-Hartgrove de katholieke boeddhist Thomas Merton en de new age katholieken Teilhard de Chardin en Joan Chittister (die zegt dat we “afgestemd op de kosmische stem van God” moeten zijn).

In januari 2010 publiceerde *In Touch* een artikel van Joseph Benz over twee contemplatieve proponenten: Anne Lamott en Sara Miles - de laatste een praktiserende lesbienne die vele jaren met haar lesbische partner leefde (“Letter to Charles Stanley”, Lighthouse Trails, 18-1-2010). In een 2007 interview met de *San Francisco Chronicle*, zei Miles: “de Bijbel is een collectie van documenten die telkens hermaakt wordt wanneer iemand erin leest” en hij ridiculiseerde het idee dat we kunnen zeggen “de Bijbel zegt dat dit of dat, goed of slecht is”.

Donald Whitney

Donald Whitney is een professor aan het Southern Baptist Theological Seminary, en zijn boek *Spiritual Disciplines for the Christian Life* is een brug naar contemplatief mysticisme.

Alhoewel Whitney zelf de suprematie en het gezag van de Schrift benadrukt, citeert hij graag en herhaaldelijk mystici zoals Richard Foster en Dallas Willard die de bijbelse eenvoud ver voorbij gegaan zijn.

Richard Foster wordt als volgt geprezen in het begin van Whitney’s boek door J.I. Packer, auteur van het voorwoord:

“Sinds Richard Foster aan de bel trok met zijn *Celebration of Discipline* (1978), is het bespreken van de verschillende spirituele disciplines een hoofdbestanddeel geworden van conservatieve christelijke in-talk in Amerika. Dit is een gelukkige zaak” (J.I. Packer, Voorwoord, *Spiritual Disciplines* door Donald Whitney, p. 9).

Een “happy thing”? Wat een dwaze uitspraak door een man die zozeggd een groot biblicist is. Het bepaalt ons bij het verschrikkelijke bedrog van de afval van deze laatste dagen en hoe dit het “evangelicalisme” heeft doordrongen.

Packer was bedrogen door zijn oecumenische affiliaties, net zoals Gods Woord waarschuwt in 1 Korinthiërs 15:33. In 1989 zei hij dingen zoals het volgende:

“[De charismatische beweging] moet worden beoordeeld als een werk van God. ... Het delen van charismatische ervaring ... wordt vaak verklaard ... om protestanten en Rooms-katholieken verenigen op een dieper niveau dan waarop hun leer hen verdeelt. Als dat zo is, geeft dit charismatische oecumenisme een grote betekenis” (*Calvary Contender*, 15 juli 1989).

Packer ondertekende in 1994 het ketterse “Evangelicals en Katholieken samen” document. Geen wonder dat hij vond dat de verspreiding van Richard Foster’s katholieke mysticisme “a happy thing” was.

Blijkbaar denkt Donald Whitney hetzelfde want anders had hij Packer’s woorden niet afgedrukt in zijn boek.

Verderop in zijn boek prijst Whitney Richard Foster en zijn “grote bijdrage”, als volgt:

“Richard Foster’s *Celebration of Discipline* is het meest populaire boek over het onderwerp van de spirituele disciplines in de laatste helft van de twintigste eeuw. De grote bijdrage van dit werk is de herinnering dat de Spirituele Disciplines, die velen als beperkend en bindend zien, in feite het middel zijn tot spirituele vrijheid. Hij noemt de Disciplines terecht de ‘Deur naar Bevrijding’” (Whitney, *Spiritual Disciplines*, p. 22).

Toen één pastor de vraag stelde waarom Whitney Foster citeerde, antwoordde Whitney: “gezien het geen academisch boek was, vond ik de benadrukking niet kritisch”, en zei ook dat hij het boek schreef voordat Foster het oecumenische Renovaré stichtte en “zich op andere materies gooid” (review of *Spiritual Disciplines* on Amazon by Tim Challies, Feb. 7, 2005).

Dat dit is een rookgordijn is wordt bewezen door volgende feiten:

(1) Foster stichtte Renovaré in 1988, drie jaar voordat Whitney de eerste editie publiceerde van *Spiritual Disciplines*. (2) Foster's 1978 boek *Celebration of Discipline*, dat herhaaldelijk wordt geciteerd door Whitney, staat vol met de promotie van gevaarlijke katholieke mystici -- zoals Ignatius van Loyola, Franciscus van Assisi, Benedictus van Nursia, Theresa van Avila, Broeder Lawrence, Dominicus, Catharina van Siena, Johannes van het Kruis, Meister Eckhart, Hildegard van Bingen, Bernardus van Clairvaux, en Thomas Merton -- evenals hun ketterse praktijken, zoals ademend gebed, centreren gebed, "binnengaan in de stilte", zelfs uit-het-lichaam ervaringen. Met andere woorden, dat Foster "zich op andere materies gooide" was al duidelijk te merken in de late jaren (19)70. (3) In latere edities van zijn boek (2001, 2012) heeft Whitney de verwijzingen naar Foster niet verwijderd, en evenmin zijn lezers gewaarschuwd voor de ketterijen van de man. Dit is iets wat hij gedaan kon hebben wanneer hij echt bezorgd was over deze kwestie. (4) Whitney heeft niet eens geprobeerd zijn aanbeveling te rechtvaardigen van Dallas Willard, die minstens zo gevaarlijk is als Richard Foster.

Verder, zoals we gedocumenteerd hebben in *What Is the Emerging Church?* gelooft Willard dat "het mogelijk is voor iemand die Jezus niet kent gered te worden" ("Apologetics in Action, "Cutting Edge" magazine, Winter 2001). Hij loochent de onfeilbaarheid van de Schrift en zegt:

"Jezus en zijn woorden hebben nooit tot de categorieën van dogma of wet behoord, en om ze te lezen alsof ze dat wel deden, is gewoon het punt missen" (*The Divine Conspiracy*, p. xiii).

Willard is verward over redding en stelt de vreemde vraag:

"Waarom zien we verlossing als een moment dat ons religieuze leven begon in plaats van het dagelijkse leven dat we van God ontvangen" (*The Spirit of the Disciplines*).

Hij verwerpt het traditionele evangelie van Christus' bloedverzoening (*The Divine Conspiracy*, pp. 44, 49). In *The Spirit of the Disciplines*, dat katholieke stijl contemplativiteit promoot, sluit Willard de onderschrijving in van Sue Monk Kidd, een new age "godin" (zie "From Southern Baptist to Goddess Worship" op de Way of Life website). Willard promoot de katholieke-boeddhistische universalist Thomas Merton en een assortiment van ketterij-beladen mystieke "heiligen". Willard beweert dat God niet bezorgd is over leerstellige zuiverheid. In feite zegt hij dat God theologen van alle types liefheeft.

Dit is de man die Whitney graag en herhaaldelijk citeert.

Bovendien beveelt Whitney de praktijken aan van "de middeleeuwse [katholieke] mystici", een van de kardinale fouten waaraan Foster en Willard zich schuldig maken (p. 65). Zie de volgende verklaring die Whitney citeert met de complete goedkeuring van Carl Lundquist:

"De middeleeuwse mystici schreven over negen disciplines geclusterd rond drie ervaringen: zuivering van de zonde, verlichting van de geest en vereniging met God. ... Vandaag somt het boek van Richard Foster, *Celebration of Discipline*, twaalf disciplines op - allemaal relevant voor de hedendaagse christen ...' Als Lundquist gelijk heeft, zoals ik geloof dat hij is..". (Whitney, *Spiritual Disciplines*, pp. 65. 66).

Het is ongerijmd dat Whitney zijn lezers niet waarschuwt dat deze mystici toegewijd waren aan Rome's verderfelijke sacramentele evangelie en Maria vereerden en dat hun "disciplines" zielige pogingen waren van geestelijk blinde mensen om licht te vinden te midden van grote duisternis.

Bovendien promoot Whitney de praktijk van de stilte, journaling en spirituele directie.

De "stilte" aanbevolen door Whitney is niet louter alleen zijn met God en Zijn Woord in een stille plaats. Hij schrijft:

"Andere keren wordt de stilte niet alleen uiterlijk, maar ook innerlijk gehandhaafd, zodat Gods stem duidelijker gehoord kan worden", en: "De aanbidding van God vereist niet altijd woorden, geluiden of daden" (Whitney, *Spiritual Disciplines*, p. 184).

Whitney citeert A.W. Tozer als volgt:

“Blijf op de geheime plaats totdat de omgevingsgeluiden uit je hart beginnen te vervagen en een gevoel van Gods aanwezigheid je omhult ... Luister naar de innerlijke Stem totdat je die leert herkennen” (Whitney, *Spiritual Disciplines*, p. 199, citerend uit *The Best of A.W. Tozer*, 1978, pp. 151-152).

Dit is blind en gevaarlijk mysticisme, en Whitney misbruikt de Schrift om de zogenaamde belangrijkheid van deze “stilte” aan te tonen, zoals wanneer Jezus alleen bidt, en Paulus in Arabië, en Mozes in de woestijn. Geen van deze gevallen ondersteunt de praktijk van in de stilte te zitten en daarbij te trachten innerlijk “Gods stem” te horen, los van gewoon mediteren over de Schrift.

Alleen zijn met God in een stille plaats en te mediteren over Zijn Woord is NIET hetzelfde als zitten in de stilte en te trachten Gods stem innerlijk te horen. Het ene is Schriftuurlijk en nuttig; het andere is mystiek en gevaarlijk.

Het grote gevaar van contemplatief mysticisme raast door het evangelicalisme en de Southern Baptist Convention en heeft de grens bereikt van Independent Fundamental Bible kerken (IFB). Het brengt de beoefenaar in gevaar los te komen van het bijbelse anker en overgeleverd te worden aan bedrieglijke geesten. Dit heeft dikwijls geleid tot een oecumenische instelling en zelfs naar universalisme en panentheïsme en afgoderij.

Moody Press en Moody Radio

In 2011 publiceerde Moody Press *Prayers for Today: A Yearlong Journey of Contemplative Prayer*. Het is gebaseerd op de geschriften van katholieke mystici zoals Thomas van Aquino, Theresa van Avila, Moeder Theresa, Meister Eckhart, theologische modernist Harry Fosdick, en andere ketteren.

In november 2011, bracht Moody Bible Institute's *Midday Connection* radioprogramma Adele Ahlberg Calhoun als gast, en Moody host Anita Lustrea beval Calhoun aan met haar boek *What Women Tell Me* (Calhoun is co-directeur en stichter van het programma).

“Lustrea vertelt hoe ze Calhoun ontmoette tijdens een cursus genaamd *Growing Your Soul* (Calhoun is mededirecteur en oprichter van het programma) en hoe Calhoun haar enkele van de contemplatieve ‘spirituele disciplines’ aanleerde p. 125” (“*Spiritual Disciplines Handbook*,” *Lighthouse Trails*, 2 juli 2012).

Calhoun's *Spiritual Disciplines Handbook: Practices That Transform Us* is een inleiding op contemplatief mysticisme. Calhoun beveelt enthousiast Rooms-katholieke mystici aan zoals Ignatius van Loyola, St. Benedictus, Julius van Norwich, Johannes van het Kruis, Theresa van Avila, Richard Rohr, Henri Nouwen, Thomas Merton, Thomas Keating, David Steindl-Rast, William Meninger, en M. Basil Pennington. Op de erkentelijkheidspagina zegt ze dat “hun ideeën, stemmen en voorbeelden mijn eigen woorden en ervaring van de disciplines hebben vormgegeven”. Niet enkel hielden deze mystici een vals evangelie, wat onder de goddelijke vloek van Galaten 1 ligt, maar sommigen van hen waren panentheïsten en universalisten.

Liberty University

Liberty University in Lynchburg, Virginia, gesticht door wijlen Jerry Falwell en vandaag geleid door zijn zoon, is al verscheidene jaren het rijk van het contemplatieve gebed ingegaan.

Op 13 februari 2007 rapporteerde *Lighthouse Trails* dat David Wheeler's cursus *Foundations In Youth Ministry II*, Mark Yaconelli's boek *Contemplative Youth Ministry* gebruikt.

“Yaconelli, de zoon van wijlen Mike Yaconelli (oprichter van Youth Specialties), is een groot voorstander van contemplatie. Op de website van Mark Yaconelli, onder Praktijken en Processen, legt Yaconelli enkele ‘richtlijnen’ uit voor het centreren van gebed en beveelt Thomas Keating en Basil Pennington aan, die beiden panentheïsme promoten (God is IN alle dingen en mensen). In een andere cursus van Dr. Wheeler gebruikt hij een boek van Doug Fields (Saddleback Youth Pastor)” (“*Liberty University gebruikt contemplatieve/emergente Leerboeken*,” *Lighthouse Newsletter*, 13 februari 2007).

De cursus *Evangelism and Christian Life* heeft een “Cursus Bibliografie”, en dat is “wie is wie van contemplatief gebed (Foster, Willard, Warren, en Boa, etc.)”.

Cornerstone University

Cornerstone University promoot sinds ten minste 2005 Rooms-katholiek contemplatief gebed. In 2006 bevatte de pagina Spiritual Formation bronnen van de school en de aanbevolen leeslijst met gevaarlijke auteurs als Brian McLaren, Donald Miller, Richard Foster, Jim Wallis, Brennan Manning, Robert Webber en Dallas Willard.

Brian McLaren was in 2005 kapelspreker, ondanks het feit dat hij niet gelooft dat de Bijbel het onfeilbaar geïnspireerde Woord van God is en niet gelooft in de traditionele Bijbelse leer van Christus' bloedverzoening, naast vele andere ketterijen.

Cornerstone University werd in 1941 opgericht als het Baptist Bible Institute in Wealthy Street Baptist Church onder het pastoraat van de fundamentalistische leider David Otis Fuller. De naam van de school werd in 1994 veranderd in Cornerstone in combinatie met een verandering in richting, hoewel het in de bereik van de Algemene Vereniging van Reguliere Baptistenkerken bleef.

In de vroege jaren 2000 veranderde het standpunt van de school over muziek. In 2004 hief het zijn 63-jarige verbod op dansen op. Ashley Reiman, een van de studentenleiders die werkte om het verbod in te trekken, vertelde de Grand Rapids Press: "Ik ben zo 'pumped'. Ik vind het geweldig. Ik hou van dansen". Ashley kreeg twee jaar geleden problemen met de school toen ze tijdens de voorjaarsvakantie "ging clubben in Florida".

Joseph Stowell

Joseph Stowell was president van het Moody Bible Institute tot 2008, toen hij het voorzitterschap van Cornerstone University op zich nam. Hij werkt ook met Radio Bible Class.

Stowell is een promotor van het Rooms-katholieke contemplatieve gebed. In een blog van februari 2012 (RenewRefreshRefocus) raadde hij *The Attentive Life* van Leighton Ford aan.

Hieronder volgt een bespreking van dit gevaarlijke boek:

"[Ford] stelt zijn aandachtige praktijken gelijk aan centreren gebed zoals uitgelegd door de Rooms-katholieke mysticus Thomas Keating, 'We wachten rustig in Gods aanwezigheid, misschien herhalen we een 'heilig woord', [mantra] en laten we onze gedachten los. ... Centrerend gebed is niet zozeer een oefening van aandacht als wel intentie' (p. 179; cp pp. 11-13, 24, 129, 176, 190).

"Ten tweede komen de aanbevolen methoden voor het aandachtige leven voornamelijk voort uit de Rooms-katholieke mystiek: de benedictijnse gebedsuren, het monnikendom (p. 21), labyrinten (pp. 51-52), lectio divina (pp. 65, 93-96), het gebruik van geestelijk leiders (p. 66), het bidden van het Jezusgebed (p. 77), het centreren gebed (pp. 129, 176, 179), het examen (p. 197), Ignatius' Geestelijke Oefeningen (p. 197), met een dosis quakerisme (p. 26, 124) en Keltische 'dunne plaatsen en gebeden', erin gegooid (pp. 159, 211).

"Ten slotte zijn vrijwel alle spirituele helden van Ford mystiek: Douglas Steere (een Quaker), G.K. Chesterton, Julian van Norwich, Henri Nouwen, Simone Weil, Gregory Nazianzus, Vincent Donovan, Dietrich Bonhoeffer, Moeder Teresa, Eugene Peterson, St. Fursey, Lesslie Newbigin, Dallas Willard, Jezuïetendichter Gerald Manley Hopkins, Anthony Bloom, Kierkegaard, vierde-eeuwse monnik John Cassian, Thomas Aquinas, Thomas Keating, Thomas Merton, Alice Fryling, St. Francis, Hilary van Tours, Marcus Loane (aartsbisschop van Sydney, Australië), Carlo Carletto, David Steindl-Rast, bisschop A. Jack Dain, Quaker Thomas Kelly, Hwee Hwee Tan en Catherine van Siena.

"Daarnaast doet Ford vreemde uitspraken die grenzen aan pantheïsme (p. 91), beschrijft God als 'pure energie' (p. 177) in plaats van Geest en spreekt over het kunnen zien van Christus in ons gelaat (pp. 194-196).

"Om te zeggen dat dit allemaal verontrustend is, is een understatement. De weinige waarde die in Het aandachtige leven zou kunnen zitten, wordt volledig tenietgedaan door de onbijbelse praktijken en leringen die overal te vinden zijn dit boek. Het is verbazingwekkend dat een man

die ooit het evangelie van Christus predikte, zo ver is afgedwaald” (Gary Gilley, recensie van Leighton Ford’s *The Attentive Life*, 5 juni 2009, Lighthouse Trails).

LABYRINTEN ZIJN IN TOENEMENDE MATE POPULAIR ONDER EVANGELICALS

Op 13 oktober 2007, werd in de Eastern Mennonite University in Harrisonburg, Virginia, hun nieuwe labyrinth⁴¹ ingewijd. Het was de vervulling van een droom van Wendy Miller, professor van spiritual formation (“Following the Path of Prayer”, *Mennonite Weekly Review*, 24-10-2007).

Dit is slechts een voorbeeld van hoe het heidens-katholieke labyrinth toeneemt in populariteit onder evangelische protestanten en baptisten.

Links: Labyrinth van de Eastern Mennonite University in Harrisonburg, Virginia.

De 1 juni 2004 uitgave van *The Mennonite* voorzag in een artikel over labyrinten. Marlene Kropf, die les geeft aan het Associated Mennonite Biblical Seminary in Elkhart, Indiana, promoot labyrinten. Bethany Mennonite Church, Bridgewater Corners, Vermont, heeft een labyrinth in hun grasperk. De vrouwelijke pastor van die kerk gebruikt het als een “persoonlijke gebedsdiscipline”. Michele Hershberger, met leerstoel aan het Bible department van het Hesston College, gebruikt labyrinten. Simpson University in Redding, California, heeft een labyrinth. Deze school is geassocieerd met de Christian and Missionary Alliance.

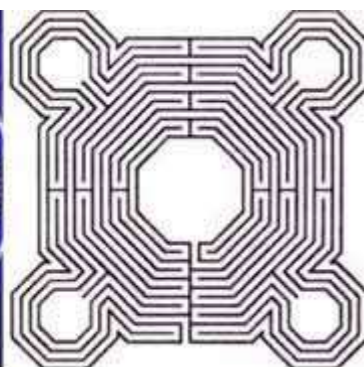
Andere scholen met labyrinten zijn: Eastern University, Lutheran Theological Seminary in Philadelphia, San Francisco Theological Seminary, Louisville Presbyterian Theological Seminary, Columbia Theological Seminary in Decatur, Georgia, Lutheran Theological Southern Seminary, Lancaster Theological Seminary, Northwestern University, Manchester College, Eden Seminary, Phillips Theological Seminary in Tulsa, Oklahoma, en Abilene Christian University.

Kathedraal van Chartres

Mandala-labyrinth

Kathedraal van Reims

Diverse labyrinten – rechts: op munten uit Kreta

⁴¹ Zie <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/labyrint.pdf>

Zelfs sommige Southern Baptist kerken bouwen labyrinten. De Weatherly Heights Baptist Church in Huntsville, Alabama, bouwde een permanent labyrint van stenen op zijn gronden in 2004.

De International Labyrinth Society zegt over het labyrint: het is een hulpmiddel voor persoonlijke, psychologische en geestelijke transformatie”.

Gebruikt door heidenen eeuwen vóór de komst van Christus, werd het labyrint “gechristianiseerd” door de Rooms-katholieke kerk als onderdeel van haar wanhopige zoektocht naar spiritualiteit los van de Bijbel.

Het beroemdste labyrint is in de vloer gebouwd van de katholieke kathedraal van Chartres, in Frankrijk, en is uit de 13de eeuw (zie foto hierboven). Het werd gekopieerd in de Riverside Church in New York City en de Grace Cathedral (Episcopaal) in San Francisco, twee broeihaarden van theologisch liberalisme en new age filosofie.

De drie stadia van het labyrint getuigen van zijn heidense oorsprong. (Deze beschrijving van de stadia komt van de Grace Cathedral website). De stadia zijn Zuivering (“een tijd om het hart te openen en de geest stil te leggen”), Verlichting (“een plaats van meditatie en gebed”), Eenheid (“vereniging met God, uw Hogere Kracht, of de genezende krachten aan het werk in de wereld”).

Lauren Artress, een kanunnik van Grace Cathedral, stichtte Veriditas, het World-Wide Labyrinth Project, met het doel “to facilitate the transformation of the Human Spirit”. Merk op dat “Human Spirit” hoofdletters heeft, als getuigenis van de new age zienswijze dat de mens goddelijkheid vindt in zichzelf. Artress zegt dat zij het labyrint ontdekte in 1991 door Jean Houston’s Mystery School Network, een occulte new age organisatie.

Het volgende citaat van Houston laat geen twijfel over haar filosofie:

“Als we de archetypische wereld in ons ontmoeten, wordt een partnerschap gevormd waardoor we groeien zoals DE GODEN EN GODINNEN IN ONS” (<http://skepdic.com/houston.html>). Oefeningen op haar Mystery School Network “omvatten psychofysisch werk, psychospirituele verkenning, creatieve kunsten, energieresonantie, beweging en dans, veranderde staten van bewustzijn, ritueel en ceremonie, hoog drama, hoog spel en wederzijdse empowerment”.

Artress zegt:

“Mijn passie voor het labyrint werd nooit opgegeven! Ik denk dat dit komt omdat ik er zoveel uit haal. Ik kan ook alles leren wat ik wil leren via het labyrint: meditatie, het vinden van onze zielsopdrachten, het ontketenen van onze creativiteit, spirituele oefening, psycho-spirituele genezing; noem maar op! HET HEEFT DE EXACTE KOSMISCHE RITMES ERIN INGE-BED. IK VOEL DAT DIT ONTWERP IS GEMAAKT DOOR GROTE MEESTERS VAN DE GEEST, die de weg kenden naar het integreren van ‘mind’, lichaam en geest” (Interview met Arts and Healing Network, september 2003).

Het is duidelijk dat het labyrint een effectief hulpmiddel is voor new age meditatie, en als zodanig explodeert het gebruik ervan. Er zijn er meer dan 125 in Ontario alleen.

Het labyrint werd zelfs geadopteerd door psychologen, voor mentale zorg. St. Joseph’s Healthcare in Hamilton, Ontario, heeft twee labyrinten.

Dat dezelfde heidense praktijk zou geadopteerd worden door evangelicals is een luid getuigenis van hun afvalligheid en hun beangstigende gemeenschap met “leringen van demonen” (1 Tim. 4:1).

In het Nieuwe Testament wordt nergens over een labyrint gesproken. Toen Jezus Zijn discipelen leerden hoe te bidden, in Mattheüs 6, gaf Hij niet de minste hint voor een labyrintachtig gebed:

5 En wanneer u bidt, zult u niet zijn als de huichelaars; want die zijn er zeer op gesteld om in de synagogen en op de hoeken van de straten te staan bidden om door de mensen gezien te worden. Voorwaar, Ik zeg u dat zij hun loon al hebben.

6 Maar u, wanneer u bidt, ga in uw binnenkamer, sluit uw deur en bid tot uw Vader, Die in het verborgene is; en uw Vader, Die in het verborgene ziet, zal het u in het openbaar vergelden.

7 Als u bidt, gebruik dan geen omhaal van woorden zoals de heidenen, want zij denken dat zij door de veelheid van hun woorden verhoord zullen worden.

8 Word dan aan hen niet gelijk, want uw Vader weet wat u nodig hebt, voordat u tot Hem bidt.
9 Bidt u dan zo: Onze Vader, Die in de hemelen zijt. Uw Naam worde geheiligd.
10 Uw Koninkrijk kome. Uw wil geschiede, zoals in de hemel zo ook op de aarde.
11 Geef ons heden ons dagelijks brood.
12 En vergeef ons onze schulden, zoals ook wij onze schuldenaren vergeven.
13 En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze. Want van U is het Koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid, tot in eeuwigheid. Amen.
14 Want als u de mensen hun overtredingen vergeeft, zal uw hemelse Vader u ook vergeven.
15 Maar als u de mensen hun overtredingen niet vergeeft, zal uw Vader uw overtredingen ook niet vergeven.

God verbiedt Zijn volk iets van het programma van de duivel te adopteren en u te associëren met heidense dingen zoals labyrinten.

“En welke overeenstemming is er tussen Christus en Belial? Of wat deelt een gelovige met een ongelovige? Of welk verband is er tussen de tempel van God en de afgoden? Want u bent de tempel van de levende God, zoals God gezegd heeft: Ik zal in hun midden wonen en onder hen wandelen, en Ik zal hun God zijn en zij zullen Mijn volk zijn. Ga daarom uit hun midden weg en zonder u af, zeg de Heere, en raak het onreine niet aan, en Ik zal u aannemen” (2 Korinthiërs 6:15-17).

HET VERSCHRIKKELIJKE VERHAAL VAN SUE MONK KIDD

Het verhaal van Sue Monk Kidd⁴² is een luide waarschuwing voor de gevaren van flirten met contemplatief mysticisme en het belicht het kwaad van hen die dit soort dingen promoten aan de onbezonnenen.

Kidd is een erg populaire schrijfster. Van haar eerste twee novellen, *The Secret Life of Bees* (2002) en *The Mermaid Chair* (2005), zijn er meer dan 6 miljoen exemplaren verkocht en het eerste wordt geproduceerd als film. Ze schreef ook twee populaire boeken over contemplatieve spiritualiteit: *God's Joyful Surprise* (1988) en *When the Heart Waits* (1990).

Ze groeide op in een Southern Baptist congregatie in zuidwest Georgia. Haar grootvader en vader waren baptisten diakenen. Haar grootmoeder gaf godsdienst aan het Women's Missionary Union, en haar moeder was een zondagsschoollerares. Haar man was een bedienaar die religie doceerde en hij was een kapelaan van een baptistencollege. Ze was erg betrokken bij de kerk, gaf zondagschoolles en woonde de diensten bij op zondag morgen en avond en woensdag. Ze was zelfs geïnstalleerd in een groep vrouwen die zich de Gracious Ladies noemden die streefden naar het portretteren van idealen van vrouwelijkheid (goedgunstigheid en onzelfzuchtigheid).

Toen Kidd 30 was, gaf een zondagsschoolmedewerker haar een boek van Thomas Merton⁴³.

Zij had beter moeten weten dan zo'n boek te lezen en ze zou door haar broeders moeten gewaarschuwd zijn, maar de nieuw-evangelische filosofie heeft een atmosfeer geschapen waardoor het lezen van een boek, geschreven door een monnik, door een zondagsschoollerares acceptabel was. De onschriftuurlijke denkwijze gaat als volgt: Wie zijn wij om te oordelen wat andere mensen lezen, en wie zal zeggen dat een Rooms-katholiek priester de Heer niet liefheeft?

Kidd begon katholieke vormen van spiritualiteit te beoefenen en ze ging naar katholieke retraite centra en kloosters.

“... vanaf mijn vroege dertiger jaren was ik ondergedompeld geraakt in een reis die geworteld was in contemplatieve spiritualiteit. Het was de spiritualiteit van de ‘kerkvaders’, van de monniken die ik had leren kennen toen ik regelmatig retraites in hun kloosters maakte. ... Ik gedijde

⁴² Zie <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Sue-Monk-Kidd.pdf>

⁴³ Thomas Merton (Prades, Frankrijk, 31 januari 1915 - Bangkok, Thailand, 10 december 1968) was een belangrijk katholiek theoloog, dichter, auteur en sociaal activist. Als voorstander van de oecumene trad hij in dialoog met dalai lama, Tenzin Gyatso. Hij was een monnik van de trappistenabdij van Onze Lieve Vrouw van Gethsemani. Een van zijn bekendste boeken is zijn autobiografie, *De Louteringsberg*. Thomas Merton is ook een belangrijke hedendaagse mysticus - Wiki.

op eenzaamheid en beoefende routinematige stille meditatie zoals onderwezen door de monniken Basil Pennington en Thomas Keating. ... Jarenlang heb ik Thomas Merton, Johannes van het Kruis, Augustinus, Bernardus, Bonaventura, Ignatius, Eckhart, Luther, Teilhard de Chardin, *The Cloud of Unknowing* en anderen bestudeerd” (pp. 14, 15).

Van Merton's autobiografie, *The Seven Storey Mountain*, die zij voor het eerst las in 1978 (en daarna nog vele malen), zegt ze:

“Mijn ervaring om het te lezen initieerde in me mijn eerste echte bewustzijn van het innerlijke leven, waardoor een impuls oplaaide jegens bestaan (being) ... het zorgde ervoor dat iets dat verborgen was in de kern van mij opflakkerde en bekend werd” (Kidd's inleiding tot *New Seeds of Contemplation*, 2007, pp. xiii, xi).

Van Merton's boek *New Seeds of Contemplation* zegt ze:

“[Het] initieerde me in de geheimen van mijn ware identiteit en wekte in mij een drang naar echtheid” en “beïnvloedde mijn spiritualiteit en mijn schrijven tot op de dag van vandaag”.

Merton communiceerde intiem en was diep betrokken bij Maria-aanbidding, boeddhisme, hindoeïsme en soefisme, en daarom is het geen verrassing dat zijn geschriften een appetijt konden creëren die naar godinaanbidding kon leiden.

In *The New Seeds of Contemplation*, deed Merton de volgende angstwekkende bewering die het grote gevaar aantoont van katholiek mysticisme:

“Uiteindelijk lijdt de contemplatieve de angst om te beseffen dat HIJ NIET LANGER WEET WAT GOD IS. Hij kan al dan niet genadig beseffen dat dit toch een grote winst is, want ‘God is geen wat’, geen ‘ding’. Dit is precies een van de essentiële kenmerken van contemplatieve ervaring. Het ziet dat er geen ‘wat’ (‘what’) is dat God genoemd kan worden” (p. 13).

Wat katholiek mysticisme doet is het afwijzen van de Bijbel als de enige en genoegzame en volmaakte openbaring van God, en het tracht verder te gaan dan wat de Bijbel leert en tracht God te vinden door mystieke intuïtie. Met andere woorden, het is een afwijzing van de God van de Bijbel. Het zegt dat God niet gekend kan worden middels doctrine en niet kan beschreven worden in woorden. Hij kan enkel ervaren worden door mysticisme. Dit is een schaamteloze ontkenning van de Bijbel, die claimt het ware Woord van God te zijn.

Dit stelt de beoefenaar open voor demonische zinsbegoocheling. Hij krijgt geen objectieve openbaring van God, geen goddelijk-onthuld gezag waaraan hij zijn mystieke ervaringen en intuïties kan toetsen. Hij blijft achter met een afgod van zijn eigen nutteloze verbeelding (Jeremia 17:9) en een leer van demonen (1 Timotheüs 4:1).

Kidd's eigen eerste twee boeken gingen over contemplatieve spiritualiteit.

De betrokkenheid bij katholieke contemplatieve praktijken leidde haar naar de misviering en naar andere sacramentele associaties.

“Ik ging vaak naar de katholieke mis of eucharistie in de Episcopale kerk, gevoed door het symbool en de kracht van dit diepgaande voedingsritueel” (Kidd, *The Dance of the Dissident Daughter*, p. 15).

Er zit een occulte macht in de mis die velen heeft beïnvloed die zich daaraan op een niet-kritische manier overgaven.

Ze leerde droomanalyse vanuit een Jungiaans perspectief en geloofde dat haar dromen openbaringen waren. Een terugkomende droom was die van een oude vrouw. Kidd concludeerde dat dit “het vrouwelijke eigen ik of de stem van de vrouwelijke ziel” was, en ze werd door deze visitaties aangemoedigd in haar feministische studies.

Ze besloot te stoppen met de dingen te toetsen en haar hart te volgen, en verwierp de bijbelse vermaning om alle dingen te toetsen (1 Thessalonicenzen 5:21).

“Ik zou door de poort gaan met wat zenboeddhisten ‘beginnersgeest’ noemen, de houding om iets te benaderen met een geest die leeg en vrij is, klaar voor alles, open voor alles. ... Ik zou

mezelf toestemming geven om te gaan waar mijn zoektocht me ook bracht” (*The Dance of the Dissident Daughter*, p. 140).

Ze verwierp de doctrine dat de Bijbel de enige gezagsbron is voor geloof en praktijk. Een pastor verkondigde op een dag deze waarheid in de kerk, en zij beschrijft het angstaanjagende gevoel in haar hart op dat moment:

“Ik herinner me een gevoel dat opsteeg van een plaats ongeveer twee centimeter onder mijn navel. ... Het was het zuiverste innerlijke weten dat ik had ervaren, en het schreeuwde in mij nee, nee, nee! Het ultieme gezag van mijn leven is niet de Bijbel; het is niet beperkt tussen de omslagen van een boek. Het is niet iets dat door mensen is geschreven en bevroren in de tijd. Het komt niet van een bron buiten mijzelf. Mijn ultieme autoriteit is de goddelijke stem in mijn eigen ziel. Punt. ... Die dag dat ik in de kerk zat, geloofde ik de stem in mijn buik. ... De stem in mijn buik was de stem van de wijze oude vrouw. Het was mijn vrouwelijke ziel die sprak. En het had de veronderstelling uitgedaagd dat de Baptistenkerk me zou brengen waar ik heen moest” (*The Dance of the Dissident Daughter*, pp. 76, 77, 78).

Ze begon te geloven in de goddelijkheid van de mens.

“Er is een lampje van waarheid begraven in de menselijke ziel die ‘alleen God’ is ... De ziel is meer dan iets om te winnen of te redden. Het is de zetel en opslagplaats van het innerlijke Goddelijke, het Godsbeeld, het ware deel van ons” (*When the Heart Waits*, 1990, pp. 47, 48).

“Als we een andere persoon tegenkomen ... we zouden dan moeten wandelen alsof we op heilige grond zijn. We zouden dan moeten reageren alsof God daar woont” (*God’s Joyful Surprise*, p. 233).

Ze begon te delven in de aanbidding van oude godinnen. Ze reisde met een groep vrouwen naar Kreta waar zij in een grot samenkwamen en liederen zongen voor “de Godin Skoteini, Godin van de Duisternis”. Ze zegt:

“... iets in mij riep de Godin van het Duister aan, ook al kende ik haar naam niet” (*The Dance of the Dissident Daughter*, p. 93).

Spoedig begon zij te bidden tot God als moeder.

“Ik liep met mijn vinger rond de rand van de cirkel op de pagina en bad mijn eerste gebed tot een Goddelijke Vrouwelijke aanwezigheid. Ik zei: ‘Moedergod, ik heb niets om me vast te houden. Geen plek om te zijn, van binnen of van buiten. Ik moet een container van steun vinden, een ruimte waar mijn reis zich kan ontfouwen’“ (p. 94).

Uiteindelijk kwam ze op een plaats waar ze geloofde dat zijzelf een godin is.

“Goddelijke Vrouwelijke liefde kwam, die al mijn nietige ideeën over liefde in één keer wegvaagde. Vandaag herinner ik me die gebeurtenis van het stralende mysterie dat het was, hoe ik mezelf omarmd voelde door Godin, hoe ik mezelf in contact voelde met het diepste wat ik ben. Het was het moment waarop, zoals toneelschrijver en dichter Ntozake Shange het uitdrukte, ‘Ik vond god in mijzelf / en ik hield van haar / Ik hield hevig van haar’” (*The Dance of the Dissident Daughter*, p. 136).

“Godin omarmen is simpelweg het Goddelijke in jezelf ontdekken als krachtig en levendig vrouwelijk” (p. 141).

“Ik leerde mezelf kennen als een belichaming van Godin” (p. 163).

“Toen ik wakker werd, was mijn gedachte dat ik eindelijk herenigd werd met de slang in mezelf – dat verloren en bezoedelde symbool van vrouwelijk instinct” (p. 107).

Ze bouwde een altaar tijdens haar studie en bevolkte dat met beelden van godinnen, Jezus, de Zwarte Madonna -- en een spiegel om haar eigen beeltenis te weerspiegelen.

“Boven het altaar in mijn studeerkamer hing ik een mooie spiegel gesculpeerd in de vorm van een halve maan. Het herinnerde me eraan om de Goddelijke Vrouwelijke aanwezigheid in mezelf te eren, de wijsheid in mijn eigen ziel” (p. 181).

Kidd's boek *The Dance of the Dissident Daughter* eindigt met de woorden: "Zij is in ons".

Sue Monk Kidd werd geciteerd door evangelicals zoals David Jeremiah (*Life Wide Open*), Beth Moore (*When Godly People Do Ungodly Things*), en Richard Foster (*Prayer: Finding the Heart's True Home*). Kidd's onderschrijving is gedrukt op de achterkant van Dallas Willard's boek *The Spirit of the Disciplines*. Zij schreef het voorwoord in de 2006 editie van Henri Nouwen's *With Open Hands* en de inleiding op Thomas Merton's *New Seeds of Contemplation*.

CONCLUSIE

God verbiedt Zijn volk iets te adopteren van het programma van de duivel en u te associëren met heidense dingen zoals meditatiepraktijken, labyrinten, monniken, kloosters, maria-aanbidding en de mis. Het neerhalen van de muren die afscheiden van dwaling is een extreem gevaarlijke zaak.

"Zo zegt de HEERE: U mag u de weg van de heidenvolken niet aanleren ..". (Jeremia 10:2).

"En ik roep u ertoe op, broeders, hen in het oog te houden die onenigheden teweegbrengen en struikelblokken opwerpen tegen het onderricht dat u hebt ontvangen, en keer u van hen af" (Romeinen 16:17).

"Dwaal niet: slecht gezelschap bederft goede zeden" (1 Korinthiërs 15:33).

"En welke overeenstemming is er tussen Christus en Belial? Of wat deelt een gelovige met een ongelovige? Of welk verband is er tussen de tempel van God en de afgoden? Want u bent de tempel van de levende God, zoals God gezegd heeft: Ik zal in hen wonen en te midden van hen wandelen, en Ik zal hun God zijn en zij zullen Mijn volk zijn. Ga daarom uit hun midden weg en zonder u van hen af, zegt de Heere. En: Raak niet aan wat onrein is, en Ik zal u aannemen" (2 Korinthiërs 6:15-17).

"Pas op dat niemand u als buit meesleept door de filosofie en inhoudsloze verleiding, volgens de overlevering van de mensen, volgens de grondbeginselen van de wereld, maar niet volgens Christus" (Kolossenzen 2:8).

"Zij hebben een gedaante van godsvrucht, maar hebben de kracht daarvan verloochend. Keer u ook van hen af" (2 Timotheüs 3:5).

"Want er zal een tijd komen, dat zij het gezonde onderwijs niet zullen verdragen, maar zij zoeken wat hun gehoor streelt en zullen voor zichzelf leraars bijeenrapen naar hun eigen begeerten. Ze zullen hun oren van de waarheid afwenden en zich keren tot fabels" (2 Timotheüs 4:3-4).

Lees meer:

☞ Rubriek "Contemplatief, Centrerend, Luisterend Gebed":
<http://www.verhoevenmarc.be/contemplatief.htm>

verhoevenmarc@skynet.be - www.verhoevenmarc.be - www.verhoevenmarc.be/NieuwsteArtikelen.htm